

A nagykarolyi református egy-
ház parochiális közgyűlése

176.

A NAGYKÁROLYI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

186/16

1931. évi április hó 15. és 16-ik,
szeptember hó 29-ik és november hó 26-ik napjain
Nagykárolyban tartott

RENDES ÉS RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉNEK
ÉS BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA :
GÖNCZY SÁNDOR
ÉS
M. SZABÓ MIKLÓS
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

186/16

A NAGYKÁROLYI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1931. évi április hó 15. és 16-ik napjain
Nagykárolyban tartott

**RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK ÉS
BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK**

JEGYZŐKÖNYVE

KIADTA :
GÖNCZY SÁNDOR
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Nagykárolyban, 1931. évi április hó 15. és 16. napjain a nagykárolyi református egyházmegye tavaszi rendes közgyűlésén és bírósági ülésén.

Jelen voltak :

Elnökség : Havas Gyula esperes és dr. Nagy Sándor egyházmegyei gondnok.

Jegyzők : Gönczy Sándor lelkészi, dr. Tóth János világi főjegyzők és Veress Kálmán lelkészi aljegyző.

Tanácsbírák :

Lelkészi :

M. Szabó Miklós

Gönczy Sándor

Borbély Sándor

Világi :

Kacsó Károly

Dr. Falussy Árpád

Sz. Gáspár Pál

Egyházmegyei ügyész : Dr. Kölcsey Ferenc.

Egyházak részéről :

Lelkészek :

Bere :

Tárczy Géza

Börvely :

Havas Gyula

Csomaköz :

Horváth Pál

Dobra :

Szabó István

Domahida :

Szabó Lajos

Érdengeleg :

Borbély Sándor

Érendréd :

Gargya Géza

Érkörtlvényes :

Kovács Lajos

Gencs :

Vöröss Zoltán

Irinyi :

Veress Kálmán

Kaplony :

— —

Királydaróc :

M. Szabó Miklós

Kismajtény :

Bartus Jenő

Krasznaszentmiklós :

Veress László

Nagykároly :

Gönczy Sándor

Szaniszló :

— —

Világiak :

Varga Sándor

Csáky Ferenc

Erdey József

— —

Id. Szendrei András

Hegedüs Sándor

Varga Elek

Veress György

Kovács Gyula

Ifj. Joó Lajos

K. Bakó János

— —

Balogh Sándor

Botos Benjámín

Ramocsa György

Nagy Elek

Ozsváth Lajos

Tanítóképviselek : Ottmayer Gyula, Bartha István.

Jelen voltak még, mint vendégek : Kádár Miklós nagykárolyi, Boross Ferenc börvelyi, Ármos Zsigmond domahidai s.-lelkészek.

Közgyűlés előtt gyűlés alkotó tagjai istentiszteleten vettek részt a nagykárolyi református templomban, ahol Bartus Jenő kismajtényi lelkész tartott egyházi beszédet Ap. csel. 16: 8-10 versei alapján.

1. szám. Dr. Nagy Sándor egyházmegyei gondnok egyházmegyénk 1931. épi április hó 16-ik napjára Nagykárolyba összehívott közgyűlését a következő beszéddel nyitja meg :

Nagyiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés !

Mintha református egyházunk helyzeti adottságára írta volna Pál apostol : . . . mindenütt nyomorgattatunk, de nem szorítottatunk meg, kételkedünk, de mindenestől nem esünk kétségbe ; háboruságot szenvedünk, de abban el nem hagyatunk, megaláztatunk, de el nem veszünk . . .

Hiveink, azok a törékeny cserép edények, melyekben a feltámadott Krisztusnak kellene lakozni, a világon átsöprő gazdasági válság sulya alatt, felpanaszolva hordozzák ezt a drága terhet.

Az államhatalom theologiai intézetünkre kíván bilincset rakni, tanárának ott leendő alkalmazási kényszerével s a vagyonfosztó kisajátítások után, ellenálló képességünk végső letörésére tör, a midőn belső szervezeteinkbe nyul bele durva kézzel és autonomiánk megcsufolásával sebtében, titokzatos módon alkotott törvénnyel, redukálni akarja lelkészeink számát.

Valóban a nirvána felé vivő lenne ez a rögös utja életünknek és könnyörtelenül vezetne a legteljesebb decadentia széles országútján a züllés felé, ha nem hinnők hívő lélekkel, ha nem látnók nyitott szemmel a kálvária utolsó stációján e feltámadt Jézus szelidséget sugárzó biztató tekintetét és nem töltené el minden idegszálunkat, a nagypénteket követő husvétii szózat : a ki én benem hisz, ha meghal is él az !

És minthogy mi hiszünk rendületlen hittel : élni is fogunk.

Felvesszük, megvívjuk a kálváriás harcot, úgy a törekeny cserép edények tűzállóvá kiégetésével, mint a külső támadások ostromágyuival. Megalkuvást nem ismerő bátor elszántsággal teszünk bizonyosságot az evangelium izzó igazságai mellett akkor, a midőn úgy a belső, mint a külső fronton, őrállóként igyekszünk kivédeni minden támadást.

Ez a harc lesz az, melyről a költő énekelt: csatájuk a védelmezett szent jog csatája volt, melyet szent eskü, szent kötés ellen, zsarnok tiport.

Igy építjük lépésről-lépésre Isten országát. De a mint erről azt tanítja Jézus, hogy: az én országom nem a világból való: épen úgy a mi harcunk, a mi csatánk fegyverei sem testi fegyverek.

A mi dárdánk nem a Jézus szivét átdöfő római százas vasa, hanem az evangelium tisztító tüzeiben acéllá finomult, eszmei hit és meggyőzés lebirhatatlan fegyvere, amellyel őseink, a reformáció első évszázadaiban valóban világ transformáló hatással is vitéztek.

Ennek a fegyvernek vakító fényessége, azt mondhatnók talán, az idők folyamán kissé elhomályosította hiveink és hivatalosaink tekintetét s utólérte azt a napbáézés átka. Észrevehetőleg mind nagyobb és nagyobb lett az űr, mely a mindennapi életet elválasztotta az egyházi élettől az által, hogy szinte szabadjára hagytuk s nem törődünk vele, az első keresztyének módjára, elég Krisztusi meleg érdeklődéssel.

Igy történhetett csak, hogy a gondolkodó hívő lélek egyszerre csak azon vette észre magát, hogy kettős életet él: egy világít és egy belső lelkit. Mig hiveink tömegei, külsőségeikben is alig-alig maradtak már a lelki élet közösségében, csupán a külvilág és annak küzködéseiben élték ki magukat.

De így kaphatott látszólagos alapot aztán az a Kaini vád is Krisztus egyházával szemben, mely egyenesen felelőssé akarja tenni a világot sulytoló szociális nyomorúságokért

Ez a nyomorúság Nagytiszteletű Közgyűlés, épen ellenkezőleg, az üres templomok és az egyházas élettől a Mammon imádás felé történt elhajlás szükségszerű történelmi eredő az emberiség életében.

Intő példa az Isteni bölcsesség részéről : Vigyázz ember, ne tovább a bűn országutján, fordítsd tekinteted megváltó Uradra !

Mintha a nagy keresztelő szózata dübörögne benne : Térjete meg, mert elközelgett Isten országa !

Az eszményi hitnek ezzel a vakító fényességű fegyverével kezünkben kötelességünk ma oda állani arra a küzdelemre, mely a hitépítő belmissiós munkamező mellett, a hiveink szociális életébe leendő mélyebb beenyúlásra is hív.

Meg kell látnunk és meg kell láttatnunk másokkal, hogy a világon előmlő általános gazdasági válságból, egyetlen kivezető ut, a Krisztusi alap.

Minden ideológia s bármely kápráztató alkotása az emberi elmének, a mi csak életre kelt a betlehemi jászol bölcső óta : muló sikerü lett, hanem az igazi Krisztusi eszme jegyében élte ki magát s azonnal megszűnt ható erő lenni, mihelyst lesiklott erről az alapról, válságot és kiábrándulást hagyva vissza maga után.

A kivezető ut ez és egyedül csak ez, a ma kháoszából is.

Viszont hatékony eleven erőként csak úgy fog szolgálni, ha prismáján át vetítjük kutató szemünk minden szociális napi problémáira hiveinknek.

Erre a munkamezőre is kell terjeszkednünk tehát s Kisztus egyházának intézményesen kell foglalkoznia a korunkat uraló szociális kérdések összes problémáival. Meg kell mutatni tettekkel, hogy a Krisztus egyházának nem csak akarata és megbízatása, de vaióságos ereje is van ahhoz, hogy hathatósan közreműködjön az emberi nyomoruság megszüntetésére. Meg kell mutatni beszédes tettekkel, hogy az egyház átérzi teljes mértékben felelősségének azt az óriási sulyát, mely Isten előtt terhelné akkor, ha kivonná magát e reá váró munka elvégzése alól.

Ezen szemszögből fogva meg a kérdést, helyesen vetik fel egyesek, mikép a kiindulónak a minden egyházközségünkről felveendő szociális kataszternek kell lennie.

Vegyük számba mindenekelőtt a helyzeti adottság mikéntjét, ismerjük meg minden hívőnk egyéni gazdasági problémáját. Ekkor, ezen előmunkálat birtokában, tudunk sistematikusan foglalkozni a sanálás utjának ke-

res
szá
tér
sel

val
a l
tar

élte
a

sür

me
tan

örö
éve
me
is,
me

kés

resésével nemcsak az egyes, de az egy kategóriába esők számára, a mely utak-módok keresése aztán a bresbitériumok, konferenciák keretében, testvéri összeműködéssel bizonyára hatékonyan lesz eszközölhető.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés! Az aratni való tulongul sok, de ne riasszon vissza. Ha él bennünk a hit, megszüli ez a szent elhatározást, meghozza a kitartást, a mi pedig a biztos siker egyetlen záloga.

Adja Isten, hogy váljék valóra s akkor őseink nem éltek hiába, mert református egyházunk felett felragyog a Táborhegy dicsfénye.

Lelkemből köszöntve az alkotó tagokat, mai gyűlésünket ezektől áthatva nyitom meg.

Egyházmegyei közgyűlésünk a gondnoki megnyitó beszédet teljes egészében jegyzőkönyvünkben közzé tenni határozza.

2. szám. Tárgysorozat előtt egyházmegyei gondnok meleg szeretettel üdvözli dr. Falussy Árpádot 25 éves tanácsbirói jubileuma alkalmából s Isten áldását kéri reá.

Dr. Falussy Árpád megilletődve válaszol s jóleső örömét fejezi ki ezért a kedves meglepetésért, hogy 25 éves tanácsbirói működése alkalmából róla az egyházmegyei közgyűlés megemlékezett s ha nem olyan erővel is, mint régen, de igyekezzünk — ugymond — egyházmegyénket virágzóvá tenni együttes munkálkodás által.

Egyházmegyei közgyűlésünk dr. Falussy Árpád érdemeit 25 éves tanácsbirói működése alkalmából jegyzőkönyvében örökíti meg.

3. szám. Világi képviselők megbízó leveleiket lelkeszi főjegyzőnél leadván,

közgyűlés 36 szavazati joggal bíró taggal megalakul.

4. szám. Olvastatott a következő esperesi jelentés:

Esperesi jelentés.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Az elmúlt esztendő a megpróbáltatások esztendeje volt egyházi életünkben. Egyházi életünk kiépítésében olyan akadályok merültek fel, melyek bizonytalan időre megakadályozzák az e részben szépen megindult munkásságot. Ezzel együtt iskoláink nyilvánossági jogának kiterjesztése szünetelőben van. Mintha az évekkel együtt, melyek szinte rohannak fejünk felett, visszafejlődést lennénk kénytelenek tapasztalni. A tények e szomorú jelensége bizonyos keserűséget okoz lelkünkben, melyet csak fokoz az a gazdasági romlás, melynek éppen súlyán vagyunk s amely valósággal próbára teszi vallásos erkölcsi életünket. A megpróbáltatás eszközével léptenyomon találkozunk egyházi életünkben s nagyfokú önmegtágadás az ősi híres református áldozatkészség kívántatik hozzá, hogy megküzdjünk a már-már elboritással fenyegető áradattal. Érezzük, tudjuk ezt valamennyien. Talán ez nyújt ösztönt arra, hogy abban a szűk körben, amely számunkra meghagyatott, lehetőleg elkövessünk mindent, mellyel ellensúlyozzuk a rendkívüli nyomást s minden módunkban álló eszközzel parirozzuk az ellenünk intézett jogtalan támadást. Most nyulunk azokhoz a fegyverekhez, melyeket régen kellett volna használatba venni, a vallásosság intenzivebbé tételéhez, ragaszkodás az iskolákhoz, a közművelődés előmozdítása olyan mértékben, mellyel előttünk álló más nemzetek nagy példajaként egyedül, de biztosan lehet fentartani nemzeti életünket. E munkában kétségkívül sok akadállyal találkozunk, de erős akarattal mindazokat legyőzhetjük és az erre vonatkozó példák a multból szüntelen előttünk állanak. E munkában segítségül hívtuk a nőket, akik kiváló munkásoknak bizonyultak. A nőszövetségek, melyek csaknem minden egyes községben megalakultak, kiváló előmozdítói a vallásosságnak, a hazafiasság ápolásának. Mindannyian befolyanak a nagy cél megközelítésére, melyben mint szabad nemzetek, szabadon áldozhatunk az igazság, az emberszeretet oltárán.

m

le
33
je
ge
eg
vi
va
vé
va
vil
G
jeg
va
ge
áll
sz
za
sz
za
sz
eg

Ján
tes
ház

Igyekezünk minden erőnkől eme magasztos cél megvalósítására; az erős akarat mindent legyőz.

Börvény, 1931. április 15.

Havas Gyula,

esperes.

Esperesi jelentést egyházmegyei közgyűlés tudomásul veszi.

5. szám. Olvastatott a szavazatbontó-bizottság jelentése, mely szerint őszi egyházmegyei közgyűlésünk 33/930. sz. határozatával az egyházmegyei lelkészi aljegyzői állásra Veress Kálmán irinyi és Vöröss Zoltán gencsi lelkészek között pótszavazást, s az 51/930. sz. egyházmegyei közgyűlési határozattal az egyházmegyei világi főjegyzői állásra december 15-iki határidővel szavazást rendelt el. Mindkét elrendelt szavazás megejtetvén, beadatott a folyó évi február hó 2-án tartott szavazatbontás alkalmából 18 érvényes szavazat, melyből a világi főjegyzői állásra dr. Tóth János 9, Bornemissza Géza 8, Bay Miklós 1 szavazatot kapott; a lelkészi jegyzői állásra Veress Kálmán 11, Vöröss Zoltán 7 szavazatot nyert. Lelkészi aljegyzőnek abszolút szótöbbséggel Veress Kálmán választatott meg. A világi főjegyzői állásra Dr. Tóth János és Bornemissza Géza között pótszavazás rendeltetett el. Pótszavazás megejtetvén, szavazatbontó-bizottság a március 23-án felvett jegyzőkönyv szerint megállapítja, hogy beadatott 17 érvényes szavazat, s ebből Dr. Tóth János 13, Bornemissza Géza 4 szavazatot nyert. Dr. Tóth János abszolút többséggel egyházmegyei világi főjegyzőnek választatott meg

Egyházmegyei közgyűlésünk a választás eredményét örömmel veszi tudomásul, s a megválasztott tisztviselőket a hivatalos eskü letételére felkéri.

6. szám. Megválasztott világi főjegyző, Dr. Tóth János és lelkészi aljegyző, Veress Kálmán az esküt leteszik, mire esperes szeretetteljes szavakkal üdvözli egyházmegyénk új munkásait. A megválasztottak nevében

Dr. Tóth János világi főjegyző válaszol, s köszöni meg a bizalmat, s kijelenti, hogy az esküt elkötelezésnek tekintti arra a szolgálatra, melyre elhivattak.

Egyházmegyei közgyűlésünk az elhívott új munkásokat szíves szeretettel köszönti, s reájuk és munkáikra Isten áldását és kegyelmét kéri.

7. szám. Belmissziói előadó jelenti, hogy 1930. december hó 14-én a Nőszövetség egyházmegyei tagozata Nagykárolyban megalakult. Jelen volt 6 egyházközségből 24 kiküldött.

Egyházmegyei közgyűlésünk a jelentést örömmel veszi tudomásul, s az alakuló gyűlésről felvett jegyzőkönyv 1 példányát felterjeszti az egyházkerületi közgyűlésre.

8. szám. Olvastatott a következő számvevőszéki jelentés.

Számvevőszéki jelentés.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Számvevőszékünk f. évi ápr. hó 14-én tartott értekezletén felvett jegyzőkönyv alapján mély tisztelettel terjesszük elő következő számvevőszéki jelentésünket.

Az 1930. évi közpénztári számadások, valamint az 1931. évi költségelőirányzatok Nagykároly és Csomaköz kivételével a többi, tehát 15 egyházközségből beérkeztek s azokat számvevőszékünk a leggondosabban átvizsgálta s ahol szüksége mutatkozott, onnan a pótlásokat bekérte. Teljesen rendben vannak: Bere, Dobra, Domahida, Érdengeleg, Érkörtvélyes, G. ncs, Géres, Iriny, Káplony, Kismajtény és Krasznaszentmiklós számadásai és költségelőirányzatai s így ezeket megerősítésre ajánlhatjuk. Csak a számadásait, a költségelőirányzatait ellenben nem, ajánlhatjuk megerősítésre Érendréd és Királydaróc egyházközségeknek. *Érendrédi* egyházközségünk költségvetésébe nem állította be számvevőszéki felhívás után sem a hivatalos lap második példányát; a tisztvi-

selők gyűlési napidijait sem az egyházmegyei határozat szerint, hanem kisebb összegben állapítja meg ; a kántortanítói fizetésre nincs kellő összeg biztosítva ; az alapok 1929. és 1930. évi elköltött kamatai nincsenek visszatérítésképen beállítva ; a f. évre sincs a felhasznált alapok kamata előirányozva. és a még így, sok hiány mellett egyensúlyba hozott költségelőirányzat fedezeti rovata tetejébe egy fiktív tételt hordoz, jelesen : nem létező kamatjövedelemből előirányoz 5500 leit anélkül, hogy azt tőkésítésre a szükségleti rovatba is beállítaná. *Királydaróci* egyházközségünk presbiteriuma a lelkészi díjlevél szerinti 8 öl fa fedezetéről való gondoskodást megtagadta, hasonlóképpen megtagadta a kulturtaxa és a tanulmányi segély beállítását is.

Börvelyi egyházközségünk számadásához még sok pótlás szükséges, az adónaplók több évre visszamenőleg rendbehozandók. Nem erősíthető meg.

Szantszlói egyházközségünk utolsó percekben beterjesztett számadásához a kért pótlásokat még nem eszközölte. Nem erősíthető meg.

Bár megerősítésre ajánljuk, van mégis némi megjegyzésünk *Dobra*, *Domahida*, *Érdengeleg* és *Kaplony* egyházközségek számadásaihoz. És pedig : *Dobrai* egyházközségünk már 7 éve pereli 3 buzamagtári adósát mintegy 150 hl. buza tartozásáért és 4 bortári adósát 62 hl. bor tartozásért. Még a mai értékek szerint is kb. 70.000 leit üt meg a perelt tartozások összege ; óhajtandó volna azért, hogy a már 7 éve folyó perben ítéletet nyerjen végre az egyház. *Domahida* egyházközségünk számadásánál szóvá kell tennünk az egyház nyomasztó, 138.000 leit meghaladó adósságát. Ebből ártéradó tartozása mintegy 25.000 lei. Kerületi járuléka van 3 évről is fizetetlen. Óhajtandó volna valamilyen gyökeres eljárással adósságaitól megszabadulnia az egyháznak. *Érdengeleg* egyházközségünknel a közismert izgatás folytán az 1929 évi pénz- és terményrovatalt a hivek nem fizették meg, az 1930. évre pedig még a kirovás sem eszközöltetett. Lelkész így 2 évről nem kapta meg díjlevél szerinti terményjárandóságát. *Kaplonyi* egyházközségünk mint már évek óta, az 1930. évben is felhasználta csaknem valamennyi alapjának kamatját. Számvevőszé-

küink útján kéri Egyházmegyei Közgyűlésünket, hogy az eddig felhasznált kamatok visszatérítési kötelezettsége alól adjon felmentést egyfelől, másfelől a jövőre nézve engedélyt az alapok kamatainak rendszeres felhasználására.

Szová kell tennünk, hogy az elmúlt 1930. évben a súlyos gazdasági helyzet, a terményárak nagymérvű csökkenése következtében csaknem valamennyi egyházközségünk kellemetlen pénzügyi helyzetbe jutott. Sajnos, úgy segített magán a legtöbb egyházközségünk, hogy önhatalmulag, minden felsőbb hatósági engedély nélkül alapjaihoz nyult s azokból vett kölcsönt. Nagyon kétséges a segítségnek ez a módja, mert a visszafizetés rendszerint az elfeledésig elodáztatik és így valójában anyagilag kárt szenved az egyházközség. Számvevőszékünk véleménye szerint a helyes eljárás a súlyos viszonyok között csak az lehet, hogy hiteink hitében rejlő gazdag tőkéinkhez nyuljunk segítségért. Alapjainkat pedig féltő aggodással gyarapítsuk, kiváltképen pedig egyházfenntartó és iskolai alapjainkat, meggondolva az államhatalom és egyház között mindinkább elhidegülő viszonyt.

Az építkezésben gyarapodás az elmúlt 1930. évben kevés volt. *Érkörtlényesen* épült egy III. iskola kb. 92.000 lei költséggel és *Domahidán* készítettek tanítói melléképületeket mintegy 10.000 lei költséggel.

Viszont egyenesen anyagi veszteségnek kell elkönyvelnünk, hogy *Érendre*den a tanítói lakás és kulturház céljára eszközölt telekvásár visszament, az egyház által már kifizetett több mint 110.000 lei csak 1933-ban térítettik vissza és pedig kb. felerészben kamatozás nélkül, másik felerészben 10%-os kamatozással. Anyagi veszteség érte *dobrai* egyházközségünket, ahol bérházának egy része leégett. A biztosítás folytán megtérülő 20.000 leiből felépíti az egyházközség a leégett részt, de csakis úgy, hogy faanyaga van hozzá. És itt kell nyilvánosan szová tennünk, hogy minden kerületi rendelet dacára is több egyházközségünkben nem reális a tűzbiztosítási érték. Kirivóan minimális a tűzbiztosítási érték *Börvely* és *Szaniszló* egyházközségeiben. Hangsúlyozottan utalunk Egyházi Törvényeinknek a felelősségről

szóló I. t.-c. 186. §-ára a mulasztást elkövető presbitériumokkal szemben.

A számadásból kivehető adatok alapján a gyülekezetek hitéletére nézve kiemeljük a következőket: Perselyes adakozás minden egyházközségben volt. De kiváltképen szép volt a perselyes adakozás: Bere, Érkörtvélyes, Gencs, Géres, Iriny, Kaplony, Kismajtény és Szaniszló egyházközségekben. Adományozásokban a legelső hely most is, mint az elmúlt évben Domahidát illeti meg. Elismerést érdemelnek még: Bere, Gencs, Géres, Iriny és Királydaróc egyházak. Sajnálatosan nem volt semmi adomány Érdengelegen és Szaniszlón.

Végül pedig megemlítjük, hogy bár az 1930. évi költségelőirányzatban mindenik egyházközség állított be több-kevesebb szükségletet missziói iratokra, mégis csak három egyházközség: Érdengeleg, Érendréd és Iriny költött ilyen célra. Felhívjuk Egyházmegyei Közgyűlésünk figelmét erre a körülményre, hangsúlyozva a missziói iratok terjesztésének nagyfontosságát és szükségét.

Az elmondottak után mély tisztelettel terjesszük elő a következő határozati javaslatainkat:

1. Egyházmegyei Közgyűlésünk erősítse meg Bere, Dobra, Domahida, Érdengeleg, Érkörtvélyes, Gencs, Géres, Iriny, Kaplony, Kismajtény és Krasznaszentmiklós egyházközségek 1930. évi gondnoki számadásait és 1931. évi költségelőirányzatait, valamint Érendréd és Királydaróc egyházközségek 1930. évi gondnoki számadásait.

2. Kötelezze el Csomaköz és Nagykároly egyházközségeket, hogy számadásaikat és költségelőirányzataikat 30 nap alatt terjesszék be.

3. Kötelezze el Börvely és Szaniszló egyházközségeket, hogy számadásaikhoz és költségelőirányzatukhoz a szükséges pótlásokat 30 nap

alatt az E. T. III. t.-c. 6. §-ának terhe alatt eszközöljék.

4. Kötelezze el Érendréd és Királydaróc egyházközségeket, hogy költségelőirányzatukat a tett kifogások kiigazításával az E. T. III. t.-c. 6. §-ának terhe alatt 15 nap alatt újból terjesszék be.

5. A dobrai egyházközség által beperelt 7 buzamagtári és bortári adós ügyében kérje fel az egyházközséget képviselő dr. Nagy Sándor ügyvéd, gondnok urunkat, hogy a már 7 év óta folyó perben igyekezzék mielőbb bírósági határozatot nyerni.

6. Tegyen lépéseket Egyházmegyei Közgyűlésünk, hogy Érdengelegen az 1930. évi pénz- és terményrovatali kirovások eszközöltessenek és hogy lelkész már kettő évi terményjárandóságát megkapja.

7. Utasítsa Kaplony egyházközséget, hogy kamattartozásainak törlése, valamint ezutáni kamatok szabad felhasználása ügyében szabályszerű presbiteri határozat mellett a rendes szolgálati uton terjessze be kérelmét.

8. Kötelezze el az érdekelt egyházközségek presbiteriumait, hogy az egyházi alapokból és tőkepenzektől szabályellenesen felvett kölcsönöket a f. évben fizessék vissza, a jövőre nézve pedig kötelezze el egyházközségeket az E. T. I. c. 15 §. d) pontjában irt eljárás szabályszerű betartására.

9. Kötelezze el egyházközségeket, hogy az alapokat és tőkepenzeket lelkiismeretesen gyarapítsák, különösen

gondot fordítva az egyházfenntartó és iskolai alapok növelésére.

10. Kötelezze el Bőrvély és Szaniszló presbiteriumait, hogy a tűzbiztosítási alapértékeket emeljék fel a reális értékeknek megfelelően, ki-
mondva azonban nemcsak e kettő, hanem minden egyházközség presbiteriumának felelősségét a mulasztásuk által okozott kár anyagi megtérítéséért.

11. Kötelezze el egyházközségeket az egyházkerületi határozat komoly végrehajtására, missziói iratok beszerzése és terjesztése ügyében.

12. Hatalmazza fel számvevőszékünket arra, hogy az egyházak által bejelentendő tényleges szükséglet szerint számadási nyomtatványokat készíttessen a Nt. Esperes urral egyetértőleg.

Jelentésünk és határozati javaslataink elfogadását kérve, vagyunk a Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlésnek.

Nagykároly, 1931. április 15-én.

Alázatos szolgálai :

Borbély Sándor

e. m. sz. sz. elnök.

Számvevőszéki jelentés.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés !

Egyházmegyei közigazgatási és gyámintézeti pénztárosunk betérjesztette az egyh. m. közig. pénztárának 1930. évi számadását, mely : 22.880 lei bevételt, 22.856 lei 50 bani kiadást, 23 lei 50 bani maradványt tüntet fel. Az 1931. évi közig. pénztári költségelőirányzat : 25.903 lei 50 bani fedezettel, 25.627 lei szükséglettel, 276 lei 50 bani maradvánnyal állított össze.

A közalapi és perselypénzek elszámolása 10.790 lei bevételt, ugyanannyi kiadást mutat fel.

A lelkeszi özvegy és árvagyámintézet 1930. évi számadásában a bevétel: 2400 lei 25 bani, a kiadás 2325 lei, maradvány 75 lei 25 bani. A f. évi költségelőirányzat fedezete 1475 lei 25 bani, szükséglete: 1475 lei, maradványa 25 bani

Tisztelettel javasoljuk fenti számadások és költségelőirányzatok megerősítését és eddigi szokás szerint az egyházmegyei közgyűlési jegyzőkönyvben való kinyomtatását.

Mély tisztelettel vagyunk a Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlésnek.

Nagykároly, 1931. április 15-én

Alázatos szolgálói :

Borbély Sándor

e. m. sz. sz. elnök.

Egyházmegyei közgyűlésünk a számvevőszék jelentését tudomásul veszi s az abban foglalt javaslatot ezzel a módosítással, hogy Érendréd költségvetését elfogadja ugyan, de elkötelezi, hogy készítsen pótköltségvetést — határozati erőre emeli.

9. szám. Olvastatott a belmissziói jelentés.

Belmissziói jelentés.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Egy év távlatán át tekintem egyházmegyénk lelki életének képét s ha nézem, ha vizsgálom ezt a képet, látom, hogy néhol színes, de néhol sötét vonalak húzódnak rajta végig. Olyan ez, mint egy hatalmas buza-tábla szárba szökkenés előtt, s mikor a gazda a fekete foltokat, vagy a felburjánzó tövist látja benne, úgy felsóhajt magában, vajjon milyen lesz ennek a termése?

Belmissziói jelentésemnek nem célja csak azt fel-tüntetni, ami kedvező ígéretet nyújt nekünk, hanem azt hiszem, hogy még azt is, amit meglátunk, mint növeke-

dést, a szigorú megítélés szemüvegén át kell tekintenünk, mert nem lehet célunk a magunk áztatása, hanem az, hogy lássuk tisztán azt a lelki folyamatot, mely megindult, amelynek medre itt-ott, talán nagyobb, talán szélesebb, de amely sokszor sziklába ütközik s rajta a legjobb akarat és igyekezet is, mint a sziklára vágódott hullám széttörik. A feladat komolyságát és súlyát mindnyájunknak érezni kell és tudnunk kell azt, hogy ez a munka anyaszentegyházunk áldott magvetése s nemcsak a magvetőtől s a magtól, hanem és főképen a talajtól függ annak a munkának az aratása.

A festőművész, amikor a kezébe veszi az ecsetet, célja az, hogy tökéletest alkosson. Az Isten az embert tökéletességre hívta el, s nekünk a feladatunk, hogy az Isten igéjének erejével formáljuk az emberi lelkeket, hogy a mi egyházunk lelki életének képe művészi alkotás legyen, egy gyönyörködtető kép, melyet a nagy alkotó, a teremtő keze formál és fest meg.

Bizonyára nincsen senki közöttünk, aki ne szeretne ebben a képben gyönyörködni, de erre erős, kitartó munkával kell törekedni; még sok helyen nagyon töretlen a talaj. Ma még sok helyen, csak helyeslő fejbólogatással találkozunk, de hiányzik a keresztyén lelkület, az őszinte vágy az evangélium után, a Bakó Mihályok fehér holló számba mennek, mert egész jelentésem, mint fekete vonal húzódik végig a belmissiói jelentésekből az ilyen kijelentés: „a férfi szégyel bibliás lenni“, „a nőket is ellenszenv kíséri“, „a presbiterek csekély kivétellel régiek, szeretnek haladni, de a saját lelkükben nem. Megvannak elégedve magukkal“. „Hiányzik a presbiteri lelkület.“ Ezek olyan sötét foltok, melyek — bármilyen színes volna is jelentésem, — mint erős felkiáltó jelek állanak itt. És szomorúsággal töltenek el, hogy mi reformátusok szégyeljük a Krisztus evangéliumát, Isten igéje idegen és a Szentlélek ereje nem munkálkodik közöttünk.

Van még egy másik sötét folt is ezen a képen. Az t. i., hogy legtöbb jelentésből az olvasható, hogy presbitereink nem járnak rendszeresen az Isten házába, nem élnek rendszeresen az Urvacsorával, a hivek előtt példaként életökkel nem világítanak, szóval nem állanak hivatásuk magaslatán, s nem teljesítik kötelességöket. Ki-

vételek természetesen vannak, de kevés reményt nyújt a jövőre az, hogy az odaadással buzgólkodó lelkipásztornak nincsen segítő és munkatársa, s egyedül áll, mint a hajó árboc rudja, melyről a vitorlákat leszaggatta a szél. Anyaszentegyházunk lelki élete nemcsak a gyermekek és ifjak munkája, — hanem és főképen presbitereink munkája, szolgálata által ujul meg. Tehát a kötelesség tudatára kell ébreszteni presbitereinket, s szigoruan megkivánni egyelőre legalább azt, amit a törvény előír, lelkész egyházvédő és építőmunkájában minden irányban támogatni; istenházának buzgó gyakorlásával s a sákramentumokkal való éléssel, az egyháztagok előtt példaként világolni. Vajjon a lelkiismeret szava nem szólal-e meg azoknak a presbitereknek a lelkében, akik kerülnek az istenházát és sohasem élnek a sákramentummal? A keresztyéni lelkület felébresztésénél nagy segítséget nyújthatnak a mi világi uraink, első sorban egyházmegegyéni elöljárói azáltal, hogy ők - a maguk intelligenciájuknál fogva s annál az elhívásnál fogva, mellyel őket vezérül állította az isteni gondviselés; a mi szenvedő református magyar népünk közé, - hassanak oda, hogy presbitereink megértsék azt, hogy anyaszentegyházunk csak úgy lehet ecclesia militans, ha hitben és lélekben erős, öntudatos és hű elöljárói és tagjai vannak, mert fontosabb a lelkiekben való megerősödés az anyaginál; az anyagi erősödés az áldozatkészségből táplálkozik, melynek forrása a hit. Fájón hangzik egyik belmissiói jelentésből, hogy a templomot rendszeresen a presbiterium egyszerű tagjai látogatják, az urvacsorával ritkábban élnek a presbiterium egyszerű tagjai, tanult presbitereink azonban mindkettőt elhanyagolják.

Tudom, hogy nem népszerű témát fejtegetek, de már nagyon elérkezett az ideje, hogy kezünket az eke szarvára vessük és fogjunk komolyan a munkához, mert azt mondja Jézus: „Valaki az eke szarvára veti kezét és hátratekint, nem alkalmas az Isten országára“. (Luk. 9:62.) Mind jobban és jobban előáll annak a szükségessége, hogy szigorú következetességgel, addig is, míg egyházi törvényeink intézkednek, vezessük be első sorban magunk között, de presbitereink között is a fegyelmezést, mert anyaszentegyházunknak, mint szeplőtelen

szüznek kell állani az Ur előtt, hivei hite és élete tekintélyének és tisztaságának megóvása végett felügyeletet kell gyakorolnia. Az egyház nem engedi meg, hogy valaki akár hitetlenségével, akár egyháziatlanságával és hűtlenségével akár erkölcstelen életével az egyház tekintélye, szentsége és tisztasága ellen vétkezzék. Ugy kell tekintenünk, hogy ezeket a szempontokat maga Jézus Krisztus állította elénk s nekünk ezekre meg kell találni a megfelelő megoldást.

Belmissziói jelentésemet két csoportba oszthatom az elvégzett munka szerint: *a gyermekek és ifjak között és a felnőttek között.* Az első csoportba tartozó munka már határozottabb irányt és fejlődést mutat, a gyermeki és ifjui lélek fokékonyabb s könnyebben megnyerhető, azonban nem szabad azt gondolni, hogy már ezen a téren meg van oldva minden. Bizony ez is hiányos és fogyatékos még, amely hiányoknak a pótlására és a fogyatékoságok kiküszöbölésére sok odaadó, buzgó munkálkodásra és sok imádságra lesz szükség.

Beérkezett 15 egyházközségből a jelentés. Csomaköz, Szaniszló jelentést nem küldtek.

Vasárnapi iskola minden egyházközségünkben működik, legtöbb helyen a lelkész, segédlelkész működésével, de sok helyen a tanítók, tanítónők segédkeznek a munkában, Érkörtvélyesen a segítőtárs a lelkészné. Mintegy 750 gyermek jár a vasárnapi iskolába ez iskolai évfolyam alatt. Krasznaszentmiklóson egész éven át. Legtöbb gyermek: Dobrán és Körtvélyesen jár a vasárnapi iskolába, de sok helyen minden tanköteles gyermek vasárnapi iskolás is. Dobrán 4, Nagykárolyban 3, Érkörtvélyesen, Gencsen 2—2 csoportban működik. Mily megnyugtató tudat az, hogy közel 1000 gyermek tanulja az életre vezetőül szolgáló aranymondást és sietnek Krisztus kebelén oltalmat találni és megpihenni.

Iskolás gyermekeinknek külön gyermek istentisztelet is tartatik Dobrán, Érkörtvélyesen, Királydarócon, a többi helyeken az iskolás gyermekek felügyelet alatt vesznek részt, vagy vasárnap délelőtt, vagy vasárnap délután a rendes istentiszteleten, melyet buzgón gyakorolnak. Dobrán a tanító végzi, amit nem tartok megengedhetőnek, itt is Isten ígétét kell hirdetni, azt pedig tartsuk meg mi

lelkipásztorok magunknak. Kismajtényban az iskolás gyermekeket otthonukban látogatják meg. Ennek bizonyára a jótékony hatása nem maradhat el.

Ifjaink körében a nevelői s evangélizáló munka talán nagyobb lendületet vett, de a rendszeres neveléstől, mely maga elé tűzi az ifjusági bibliakörökben a négyes program megvalósítását, t. i. az értelmi, testi, lelki nevelés és szolgálat programját még nagyon messze vagyunk. Főtörekvésünk pedig az kell, hogy legyen, hogy az az ifju érezze meg, hogy az egyháznak az ő egész élete fejlődésére és irányítására gondja van s érezze azt is, hogy mit jelent neki annak a nevelési programnak a megvalósítása s ha egyszer az ifju lelkét Krisztus szolgálatába állítottuk s az foglya lett lélek szerint a Krisztusnak s tudja azt, hogy az ő kevés szolgálatára is szüksége van az anyaszentegyháznak, nem kell félnünk, hogy el fog maradni a bibliakörök. Ma már a beérkezett jelentések szerint egyházmegyénkben 12 egyházközségben van bibliakör, azokat, melyek nem működnek, számításba venni nem lehet. Mindkét nembeli ifjuság között működik: Domahidán, Géresen, Királydarócon, Kismajtényban, Nagykárolyban: fiuk között 2. Csak lányok között: Börvelyben, Dobrán, Érdengelegen, Eréndréden, Gencsen, Irinyben, Kaplonyban, összesen 17 bibliakörben, mintegy 300 ifju és leány részesül evangéliumi nevelésben, a lelkészek és Kaplonyban a lelkészné vezetése mellett. Az ifjuság a bibliaköri tagság által kapcsolódik be az egyház építő munkába, mert a vallásos estélyeken, vagy ünnepélyeken ezek közül kerülnek ki leginkább: a szavalók, énekesek, kik nem szégyenlik a Krisztus evangéliumát. Nagy segítség az a lelkésznek, mikor már az ifjak között talál munkatársakat. Ezért a bibliaköri munka bevezetését az ifjuság között nem szünök meg hangsúlyozni. Elengedhetetlen szükségességnek tartom, hogy Berében, Csomaközön, Érkörtvélyesen, Krasznaszentmiklóson, és Szaniszlón ez a munka mielőbb beállíttassék. Ha 2—3 taggal is, de meg kell kezdeni. Tudom én, hogy sok itt is az akadály, lekicsinylés, közöny, lélektelenség, de fel kell rázni az alvó lelkeket, hogy tudjanak lelkesülni anyaszentegyházunk ügyéért.

Ifjuságunk még az énekkarok működése által kapcsolódik be egyháztársadalmi munkánkba. Ez azonban nem olyan szoros kapcsolat, mint a Krisztus igájának felvétele.

Ifjaink résztvettek Börvelyből, Domahidáról, Érendrédről, Gencsről, Kaplonyból, Kismajtényből, a nagyváradi, székelyudvarhelyi, nagykárolyi ifjusági és leánykonferenciákon s ennek az áldásos hatása érezhető, mert sok indítást és gazdag áldást vettek azokon. Ma még e téren áll ifjaink előtt a legnagyobb nehézség, mert sok helyen az anyagi erő hiányán kettétörik minden jó igyekezet. Külön meg kell említenem a domahidai ker. ifj. egyesület működését, ahol minden második vasárnap 36—40 ifju gyűl össze s ott értelmi és lelki nevelésben részesülnek a s.-lelkész vezetése alatt.

Belmissiói jelentésem második része a felnőttek evangélizálásáról számol be. Ez a munkánk, még igazán a kezdet kezdetén van. Ez a mező még nagyon töretlen, a régi bibliás és zsoldáros öregek, akik Józsuéval azt vallják, én és az én házam az Urnak szolgálunk, már kihaltak, az ifjabb nemzedék pedig elszokott a bibliától, ez a magyarázata annak, hogy a házi istentisztelet tartása is, mint elavult szokás a multból kiált vissza s nem látjuk kálvinista magyar hiveink házában, hogy erre a családfő összegyűjti az ő házanépét s előveszi a zsoldárt és az öreg bibliát s éneklésben, imádságban és bibliaolvasásban dicsérik az Istent. Pedig ebben nyilvánul meg a református öntudat s az Isten igéje formálja a kálvinista karaktert. A bibliához nekünk kell visszacsoktatnunk hiveinket s ezt a célt szolgálja a felnőttek között alakított bibliakör. Erről még sajnós, kevés egyházból tehetek jelentést. Így felnőttek között van bibliakör: Érkörtlényesen 60, Kismajtényban 25, Nagykárolyban 83 beirt taggal, de rendszeren 25—30 tag jár. Berében a nőszövetség keretén belül tartanak bibliaórákat. A belmissiói munka ez ágát minden lelkésztestvéremnek ajánlom, tapasztalatból merem állítani, hogy nem marad el a hatása a lelki életben.

Belmissziói munkánk áldásaként lehet megemlíteni a nőszövetséget, mely egyes helyeken, már nagyon szép működést fejt ki. Így Dobrán 40, Domahidán 25, Ér-

körtvélyesen 181, Gencs 65, Géres 45, Irinyben 50, Kaplony 30, Királydaróc 16, Kismajtény 30, Nagykároly 240 taggal működik, s szépen kapcsolódik be munkájuk az egyház építésébe, vallásos estélyek rendezése, szegények gondozása, jótékonyág gyakorlása által, a mi a szolgálatra való nevelés; mely még református anyaszentegyházunknak szép jövőt ígér. Dobrán 1350 lei értékben megújította a keresztelő edényt, szószékre terítőt vesz, egy szegény asszonyt segélyezett, s karácsonykor egy szegény árva gyermeknek ruhát vett. Domahidán a mi nemes lelkű és fennkölt gondolkozásu nagyasszonyunk Dr. Kölcsey Ferencné vezetése alatt, ki csaknem minden héten a lakásán kézimunkára tanítja a tagokat, fejt ki nagyon szép tevékenységet Estélyeket, ünnepélyeket rendez, s a szegényeket és elhagyottakat segélyezi. Érendrően a régebben megkezdett belm. munkát végzi. Érkörtvélyesen 30 gyermeket látott el ruhasegéllyel 6800 lei értékben, két segélyre szorult 400 leit kapott, az iskolaépítésbe 200 leit adott. Bevezette a beteglátogatást, minden esküvőpárnak Bibliát ad, a szegény gyermekeknek (6 jelentkezett) ingyen ebédet ad, élelmiszerekkel látja el a reászoru'ókat. Gencsen 7 vallásos és kulturestélyt rendezett, Irinyben vall. és ismeretterjesztő összejövetelt tart. Kaplonyban betegeket látogatott, szegényeket gondoz, templomi felszerelésekre adakozik, minden vasárnap este vallásosestélyt tart. Királydarócon tavasztól őszig minden vasárnap délután vallásos és kulturális délutánokat tart, szegény gyermekeket legalább részben tankönyvvel látja el, jótékonycélra gyűjtött 3000 adott 1930 leit. Kismajtényben lelkes odaadással vesz részt az egyházépítő munkában, jótékonyágot fejt ki, az általa rendezett teaestély 5000 leis jövedelmét szószékterítőre ajánlotta, Nagykárolyban szegényeket segélyez, 10—12 szegényt, havi 100 leivel, 12.100 lei értékben; karácsonykor felruházott 32 gyermeket 14.271 lei értékben, s ezenkívül jótékonycélra adott 1811 leit. Ki van építve mindenik szakosztálya, s feladatának igyekszik megfelelni. Berében, Börvelyben az érdeklődés gyenge, Géresen, Krasznaszentmiklóson még nem működik. Ez a kép a legszínesebb, a női lelkek fogékonyabbak az egyházban való munkálkodásra.

Vallásosestélyek általában minden egyházban tartat-

nak. Sok helyen már rendszeresen be vannak vezetve ősztől-tavasiig, sőt husvétig, s pünköstig is. Talán ez a legnagyobb munkaalalom az evangélizálás terén, de ez inkább csak szellemi szórakozás, s ebben az ige, mint hatóerő nem dominálja a főszerepet annyira, hogy a vallásosestélyek szellemi és lelki tápláléka, mint átültetett erősödés hiveinek lelki életében, az istentisztelet látogatásán, urvacsorával való élésben láthatólag is megnyilvánuljon. Ez még nem érzékeny iránytű, amely a legkisebb lelki rezgést is megérzi, de mutatója annak, hogy az egyéni evangélizálás nevelhet csak igazi kálvinista jellemeket.

Az evangéliumi ker. világszövetség egyetemes imahetének megtartásáról, csak néhány egyházközség tesz jelentést: Berében. Dobrán gyér érdeklődés mellett, Géresen közepes érdeklődés nyilvánult meg, Királydarócon megtartatott, Kismajtényban a hétköznapi reggeli istentisztelet keretében illesztett be. Nagykárolyban igen nagy fokozódó érdeklődés mellett tartatott meg 60—140 résztvevővel, s az imádságos lelkek úgy fakadtak fel, mint a hegyek között a csörgedező forrás. Egyik jelentés megjegyzi, hogy „lépést és nem futva haladunk.“ Ezzel szemben én azt tartom, hogy minden áldott alkalmat meg kell ragadnunk evangéliumi munkánk eredményesebbé tételére.

Itt említem meg, hogy Kismajtény szembenőn előretörést mutat, mert hiszen tudjuk, hogy egy évvel előbb még ugyszólván semmiféle belmissziói munka nem volt. Nem akarom ifju lelkésztestvéremnek ambicióját lehüteni, de féltő, hogy az esetleges visszaesés keserű csalódást fog hozni. Hiába nekünk tisztába kell lennünk hiveink lelki felkészültségével, s tudni kell azt, hogy az ujság ingere hat, de a tömegek evangélizásától óvakodnunk kell, mert egyenként kell megnyerni a lelkeket Isten országának.

Irattejesztésünk nagyon gyér, inkább csak ott élnek szellemi táplálékkal, ahol azt ingyen kapják, ezen a téren az elhanyagoltság szembenő. Egyházmegyei vezetőségünknek erre nagy gondot kell fordítani, nem lehet mindent a súlyos gazdasági helyzetre való hivatkozással elintézni. Alig egy-két egyház fordít valamit

belmissziói iratok terjesztésére, itt nem fukarnak, de bőkezűnek kell lenni. Egyházaink költségvetésének egyensúlyát az a néhány száz lei nem billenti félre. Ugy a katolicizmusnak, mint a különböző szektáknak a sajátóban, s a vallásos propaganda iratok terjesztésében óriási erejük van. Ezen a téren feltétlenül komolyan kell intézkedni, mert a magyar református lélek éhes, annak táplálék kell. Avagy ad-é az apa az ő gyermekének követ, mikor az kenyeret kér tőle?

Lelkészi körü értekezletről sajnos csak a f. év már-26—28 napjain tartotról számolhatok be, melyről jelentésemet részletesen terjeszttem a Nagytiszteletü és Nagyságos egyházmegyei közgyűlés elé.

Belmissziói jelentés.

Nem mulaszthatom el, hogy be ne számoljak azokról a kedves napokról, melyeket f. évi március 26, 27 és 28-án egyházmegyénk 3 egyházközségében: Iriny, Dengeleg, Érendréden töltöttem. Ezeknek a belmissziói napoknak lelki hatása érezhető volt a lelki élet mezején, olyan volt ez, mint a tikkasztó nyári nap hévsége után egy üdítő eső, amely után a növényzet új erőre ébred. Belmissziói munkánk nemcsak nélkülözhetetlen, de legeredményesebben ható eszköze a hiveinkkel való személyes érintkezés, hogy a lekipasztort ne csak a szószéken lássa, hanem éreze azt, hogy odaáll ő mellé, s aki talán azelőtt ismeretlen volt előtte, vagy pusztán a nadrágos embert látta benne, éreze az a kálvinista magyar, hogy a testvére, jó barátja áll mellette, aki segíteni akar, aki megérzi és átérzi az ő kicsinyes bajait, s meglátva és megismerve, azon Isten segedelmével segíteni akar.

Ismernünk kell a magyar nép lelkét s gondolkozását, nehezen melegszik s zárkózott és bizalmatlan azért kell közelférközni a lelkéhez, hogy tudja azt, hogy azokra virágokra, — melyeket gondosan akar elrejtteni lelke mélyén, — az Isten gondviselésének a napja süt, s ezelőtt a napsütés előtt nyissa meg lelkének kapuit.

Nem akarok kijelentéssel elhamarkodott tapasztalatról beszámolni, vagy csupán a látszatból tőkét kovácsolni, de úgy éreztem, hogy a hiveinkkel való foglal-

kozás nem tévesztette el célját, aminek később írásbeli bizonyítékát is szerencsém lesz bemutatni az egyházmegyei közgyűlés előtt, s ez azt mutatja, hogy a magyar református népünk lelki világában még mindig található olyan sziget amelyiken rombolólag nem csapott át a háboru és az azután következő esztendőknék s mai nehéz helyzetünknek pusztító vihara, ahol még található mély vallásos lelkület, hit, mely hegyeket mozdit és áldozatos jócselekedet.

Március 26-án d. e. $\frac{3}{4}$ 2—1 óráig Irinyben a belmissziói munkáról megbeszélést tartottunk. Megjelent 17 presbiter és egyházttag. LXV. zsolt. eléneklése után Gargya Géza lelkész imádkozott, majd Veress Kálmán helybeli lelkész vezette be és ismertette az összejövetel célját. Azután a belmissziói munkáról tartottam előadást az „elmenvén“ nagy parancsolataja alapján. Mindvégig nagy érdeklődéssel hallgaták az előadást. Utána megbeszélést folytattunk. Itt éreztem, hogy hiveink egyrészt a tartózkodás miatt, másrészt a zárkózottság miatt nem mondják el, amit éreznek, pedig a szemek sugárzása azt intette, hogy mindez helyes, jó, s minderre szükség is van. Inkább csak általános helyeslő véleménnyel találkoztunk. A megbeszélés általánosságban folyt, s így az egyoldaluvá vált. Utána 1—2-ig lelkészi megbeszélést tartottunk, melyet Gargya Géza imával vezetett be. Majd I. Kir. 19:4—8. v. alapján tartott elmélkedést Illés hitéről. A bemutatott példa erős indítást adott mindnyájunknak, hogy ha elfáradunk a nehéz küzdelemben ne lankadjunk meg, hanem tekintsünk Illésre, s menjünk tovább, hallgatva az Ur hívó szavát. Majd hálát adtunk Istennek eme gazdag kegyelméért. Délután 4—5-ig Borbély Sándor tartott vasárnapi iskolai tanítást I. Pét. 5:8. v. alapján betanítva az aranymondást Jak. 4:7 v. Gönczy Sándor pedig leánybibliakörben tartott órát Mt. 11:28—30. v. alapján. Este $\frac{1}{2}$ 8-kor a zsufozásig megtelt templomban vallásos estély tartottunk. A gyülekezet buzgó éneke után Gargya Géza imádkozott. Majd Borbély Sándor Mt. 10:34—36. v. alapján Bibliát magyarázott Gönczy Sándor gyülekezeti életünk bajairól tartott előadást. Csinos szavaltatok s ének számok töltötték be a programmot. Végül Veress Kálmán helyi lelkész háladó

imával zárta be a vall. estélyt. Ez a zsufolt templom azt mutatja, hogy hiveink szomjuhoznak az Isten igéje után és az ige ereje munkálkodik a lelkekben és szívesen adják magukat a Krisztus szolgálatára.

Március 27-én Érdengelengen d. e. 10 órakor istentiszteletre gyűltünk össze a templomban, hol jelen volt 12 férfi és 12 nő a megjelent lelki pásztorokon kívül. Ez a szám így nem sok s első hallásra azt mondaná valaki, hogy mennyire nem vágyakoznak a dengelegiek az Isten házába, de hogyha azt nézzük, hogy ez a k. b. 200 lelket számláló dengelegi gyülekezetnek majdnem 10%-t jelenti, ami megfelel pld. nagkárolyi egyh. községben 350 léleknek. S ha azt vesszük figyelembe, hogy hétköznap reggel volt, a dengelegi hives templomlátogatása ellen nem lehet panasz. Gönczy Sándor lelkész I. Ján. 2:14-16. v. alapján hirdette ez igét. Ezután a bentmaradt férfiakkal gyülekezeti megbeszélést tartott. Gönczy Sándor belm. előadó. Egyházunk mai helyzete címen tartott előadást, mely szinte észrevehetőleg megfogta a lelkeket. Bár a hozzászólás mellékvágányra terelődött és a dengelegi egyház speciális helyzetét tette szóvá, de sikerült a hozzászólóval megértetni, hogy egyházunk mai helyzetén csak úgy tudunk segíteni, ha a Szentlélek ereje által ujjászületünk, s az erőket összpontosítjuk anyaszentegyházunk felvirágoztatására. Hogy ennek a gyakorlati átvitele az egyház életében s a hives lelkében mennyire sikerül, azt az isteni bölcs gondviselés fogja megmutatni. Utánna a vasárnapi iskolásoknak Gargya Géza lelkésztestvérünk tartott tanítást Mt. 4:1-11. v. alapján. A gyermeki lelkek tisztaságában és frissességében megfürösztjük mi is a lelkünket. Az ige harmata termékenyítőleg hull a fogékony gyermeki lélekre. Ez már más világ. Itt látszik már, hogy ezeket a gyermekeket a lekipásztor mint gondos kertész féltve őrzi, mint kertjének legdrágább palántáit, a szomorú borongós dengelegi napok között egy fénysugár, egy szebb jövődönök boldog ígérete, kedv, vidámság, élénkség és a Bibliában való jártasság jellenzi a vasárnapi iskolás gyermekek lelkületét. Az aranymondást Mt. 4:4. v. könnyen megtanulják, s egyik szép ének a másikat után éneklik. Így látszik meg, hogy mily nagy fontos-

sága van a vasárnapi iskolának, különösen ott, ahol nincs felekezeti iskolánk. Este 1/28-kor valóságos estélyt tartottunk a templomban, hol Verress Kálmán lelk. testvérünk áhítatos imában emelte a lelkeket Istenhez, majd Gargya Géza lelk. testvérünk I. Kir. 17:8-16. v. alapján hirdette meggyőző erővel az igét. Gönczy Sándor belm. előadó tanulságos felolvasást tartott, s alkalmazta a dengelegi viszonyokra. Ügyes énekszámok, szavalatok adták a program többi számait és végül Borbély Sándor hálaadó imával zárta be a valóságos estélyt. Meg kell említenem a vallásos estélyen, mintegy 80-an voltak jelen az egyház híveinek csaknem 1/3-a, ez olyan szám, amivel kevés nagy gyülekezet dicsekedhetik.

Harmadnap, március 28-án d. e. 10 órakor Érend-réden tartottunk istentiszteletet. Az igét most is Gönczy Sándor hirdette nagyszámu gyülekezet előtt. 11-kor vasárnapi iskolát tartott Borbély Sándor lelk. testvérünk meleg közvetlenséggel teljesen közelférközve a gyermeki lelkekhez. A gyermekek dacára annak, hogy jelen volt 120, feszült figyelemmel hallgatták a tanulságos elbeszélést, s játszi könnyedséggel tanulták meg az aranymondást. A gyermekek nagy érdeklődést tanusítanak a vasárnapi iskola iránt. És érezhető, hogy a lelkipásztor sokat foglalkozik velük. Rendkívül ügyesek, s általános élénkség jellemző. Bibliai jártasságuk meglepő. Anyaszentegyházunk e veteményes kertje drága érték nekünk, csak arra ügyeljünk, hogy majd később meg ne dermessze ezeket a lelkeket a hitetlenség, közöny hidege. Délután 4 órakor a belmissziói napok legfontosabb megbeszélésére gyűltünk össze, presbiteri értekezletre, melyen megjelent Endrédről 10, Irinyből 7 presbiter, azonkívül néhány érdeklődő. Az összejövötelt énekléssel és imával kezdtük meg. Talán a legnehezebb munkamező, ahol állunk. Munkatársakat keresünk és sokszor idegenkedéssel, meg nem értéssel, sőt félrértéssel találkozunk. Sok évtizedes megszokás, hogy a presbiteri tisztséget hivatalnak és kitüntetésnek tekintik, hiányzik belőle a lényeg, a lélekkészsége, a nagy feladatok és kötelességek tetjesítésére. Ezeknek a tapasztalatoknak tudatában tartottam előadást a presbiterek kötelességeiről, a törvény szerint, s az elhívás szerint. Összehasonlítást tet-

tem, hogy mi ma a presbiter és milyennek kell lenni a magán életében, családjában társadalmi és egyházi életében. Feltártam előttük egyházunk mai helyzetét. Megmagyaráztam, hogy a presbiterekre milyen kötelességek várnak, melyek teljesítése elől kitérni nem szabad. Ennek a presbiteri értekezletnek építő hatásáról beszámolni, itt e helyen nem lehet. Egyet meg kell említenem, hogy a felszólalásból azt lehet megállapítani, hogy még presbitereink aligha jutottak el odáig, hogy az erős kálvinista szellemben gyökerezik anyaszentegyházunk ereje, mély hitből fakadnak a jócselekedetek és aldozatkészség gyümölcsei. Ma még csak egyházunk nehéz anyagi helyzete, a hivek adóterhe a fájó seb, erre szólal meg a panasz. De a közöny, a hitetlenség, az esetleg a különböző szekták felé hajlás, az üres perselyek láttára nem panasznak presbitereink. Ezt a konzekvenciát lehet levonni a megbeszélés során, s épen ez mutatja azt, hogy minél gyakrabban kell keresnünk azokat az alkalmakat, mikor presbitereink előtt feltárhatjuk egyházunk életét. Ma még a presbiterség méltóság és a presbiter a nép bizalmának a reprezentánsa. Még nem elhívás és sajnos nem szolgálat, inkább akarnak engedelmeskedni az embernek, mint Istennek.

De a borongós hangulatot, mint a kora hajnalt a nap első biborsugara, világította be az irinyi gonolnok Bakó Mihály felszólalása, aki az Irinyben elmondottakat szívére vette, s komoly, egyházszerető, s ezért minden áldozatra kész lelkének tiszta magyar kálvinista hitének és református öntudatának megnyilatkozását papirra tette, úgy mond, hogy így jobban el tudja mondani, amit érez, s amit mondani akar, sokak épülésére hadd világítson ide anyaszentegyházunk borus egeről, mint tiszta fénysugár ez a bizonyágtétel: „Nagytiszteletű Lelkész urak és Tisztelt Presbiter atyámfiak. Az én szívem érzése és tudata ösztönöz engem arra, hogy az elmondottak után vegyük figyelembe azoknak a tartalmát. A nagytiszteletű ur az irinyi egyházban a belmissziói munkát ismertette velünk meg. A vasárnapi iskola, bibliakör, vallásosestély, ez mind a belmissziói munkák közé tartozik. Ismertette velünk a belmissziói munkásságnak azt a nagy parancsolatát: elmenvén e világra és tegye-

tek tanítványokká minden népeket. És megismertük a a nagytiszteletű urnak a belmisziói munkáról való előadásából, hogy milyen nagy hatással vannak a gyermekekre, ifjakra, vagyis a keresztyén emberre nézve, mert ezek az Isten és a mi urunk a Jézus Krisztus iránti szeretetre és kötelességekre tanítanak bennünket. Továbbá meg kell, hogy érezzük a nagytiszteletű urnak a vallásos-estén tartott előadásaiból, hogy a mi sokat szenvedett református anyaszentegyházunknak milyen hivekre, vagyis egyháztagokra van szüksége. Különösen a mostani nehéz időkből, hogy tudatában kell annak lennie, hogy a Krisztus nem kedvezett magának, hanem önként adta magát halálra miérettünk, vagyis az anyaszentegyházért, nekünk is követnünk kell Jézust, mi is áldozunk vagyonunkból a Krisztus anyaszentegyházának előmenetelében, vagyis továbbra való fennállásba nem csak vagyonunkból, hanem még életünket is, ha a szükség úgy kívánja. Itt eszembe jut Jézusnak ezen szavai, hogy aki jobban szereti feleségét, gyermekét, vagyonát, sőt még a maga életét is, mint engemet, nem méltó az én hozzám. Még egy jelenet ragadja meg a figyelmemet, mikor látom, hogy a mi előljáróink az Urban milyen erőfeszítéssel, jobban mondva lelki és testi erejüket megfeszítve harcolnak a Krisztus egyházának ellenségeivel, amiért hálás köszönetünket adjuk. Istené legyen azért a dicsőség. A lelkész uraknak ezen kötelesség teljesítése közben eszembe jut Pál apostolnak ez a figyelmeztetése, melyet szól Timotheusnak: Gondot viseljete azért magatokról és az egész nyájáról, melyben a Szentlélek vigyázókká tett az Isten anyaszentegyházának a legeltetésére, melyet tulajdon vérével keresett. Édes Atyánk Jó Istenünk hálát adunk neked azért a nagy szeretetedért, hogy szent Fia-dat a testben elküldötted, hogy minket a sötétségből a világosság országába átalvitt. Annak pedig, aki minket megtarthat a büntől ártatlanul és állathat az ő dicsőségének eleibe fedhetetlenségbe nagy örömmel, az egyedül bölcs Istennek, a mi megtartónknak dicsőség, nagyság, erő és hatalom most és mindörökké. Amen.“

Egyszerű de tiszta lélek szól a mi református magyarjaink között drága gyöngyszem, s Krisztus anyaszentegyházának szolgálatra kész élet. Néhány kérdést tettek

fel a presbiterek, melyekre miután megadtuk a választ imádság és ének zárta be az értekezletet.

Ezután a leánybilakörben tartott órát Veress Kálmán lelk. testvérünk Luk. 10 : 38-42. v. alapján. Megjelent 16 leány. Látszik rajtuk már a Szentírásban való jártasság s a bibliaóra lelki öröme.

Este 8 órakor vallásosestélyt tartottunk. Ez alkalommal a templom zsufolásig megtelt áhítos hivekkel s ének szárnyain szállott a lélek Istenhez. Majd Gönczy Sándor lelkész imákozott és Józ. 24 : 15. v. alapján hirdette az igét. Az egyházi énekkar adott elő precizen szép éneket. Szabó Margitka tanítónő szavalt nagy átérzéssel. Borbély Sándor lelkésztestvérünk : Az üdvőség utja címen tartott értékes előadást. Szép szavalatok, ének számok egészítették ki a mósört. Majd Veress Kálmán lelkész hála-imája és a gyülekezett éneke zárta be a szépen sikerült estélyt.

Érdekes, hogy ma már hiveink szakítottak azzal az előítélettel, hogy a templomba bevigyék a világitást s egészen természetesnek tarják ezt.

Bár adná a kegyelem Istene, hogy az elhintett mag jó földbe esvén, gyümölcsöt termeljen. Mi igyekeztünk lelkünk késszégének legjavát vinni. Ha fogyatékos s erőtlen volt szólásunk, kértük az isteni gondviselést, hogy az ő kegyelme pótolja ki fogyatkozásainkat.

Sajnálattal kellett tapasztalnunk, hogy ezeken az összejöveteleken ehez a körhöz tartozó többi egyházak : Bere, Csomaköz, Szaniszló, Érkörtvélyes nem képviselték magukat, s a lelkészek nem jelentek meg, miért, nem tudni, pedig mennyire eredményesebb lett volna ez az összejövetel. ha mi mindnyájan, mint Krisztus jó vitézei és engedelmes szolgálói cselekszünk nem azért, mert erre már két ízben is elkötelezett bennünket egyhm. közgyűlésünk, hanem azért, hogy vallást tegyünk a mi Krisztusunkról az emberek előtt.

Nem akartam színes képet festeni csak személyes impresszióimról számoltam be, igyekezővén meglátni azt, ami kedves, de igyekezővén meglátni azt is ami esetleg árnyékot von egyházi életünkre.

E megkezdett munka, ha kezdetleges, fogyatékos volt

is, de hiszem hogy hiábavaló nem volt. Adja Isten, hogy úgy legyen.

Még egy eseményről kell jelentést tennem a múlt év december 14-én Nagykárolyban tartott gyülekezeti napról, melyen különböző konferenciák is tartattak, több vidéki egyház ifjai és felnőttei részvételével s hiszem, hogy ennek a lelki hatása nyomtalanul nem tűnt el.

Igyekeztem lehetőleg mindenre kiterjedő jelentést terjeszteni elő, hogy egy évi munkának az eredményéről lehetőleg tiszta képet nyújtson. Nem szineztem, az ecset a kezemben sokszor inkább durvább vonást tett, de tudom, hogy az a magvetés még nagyon ki van téve az időjárás viszontagságainak s a lelki élet mezején állandóan ott jár a nagy kísértő, a nagy kerítő, a bűn, a Sátán, ez a mi legnagyobb ellenségünk még a jó talajba hullott magból is sokat kitép, így az aratásra mindig kevesebb a remény, mint amit a látszat mutat. Nagyon sok még az ugar, lelkésztestvéreink még sokszor egyedül bolyonganak segítő, munkatárs nélkül, sőt sajnos sokszor megértés nélkül.

Ez azonban minket nem szabad, hogy elcsüggeszsen, mert Krisztus Urunk parancsa hiv és bátorít, kérjétek azért az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába.

Hosszuranyult s talán unalmassá vált jelentésemért a Nagytiszteletű és Nagyságos egyházmegyei közgyűlés szives elnézését kérem, de részletes jelentésemben kötelességemet véltem teljesíteni.

Határozati javaslatom a következő :

Ismételten utasítsa e. m. közgyűlésünk, hogy ahol még nincs bevezetve az ifjak között a bibliaköri munka, az vezettessék be s erről lelkészeink az őszi egyházmegyei közgyűlésre jelentést tegyenek.

Presbitereink templom látogatásáról és urvacsorával való élésükről lelkészek nyilvántartást vezessenek s a kanonika vizitáció alkalmával esperesnek bemutattassanak. A kanonika

vizitáció necsak az iskolalátogatásra s az egyházlátogatási jegyzőkönyv felvételére s a közigazgatási járulékára terjessze ki figyelmét, hanem a törvény rendelkezése szerint is a presbiterium mindig hívassék össze, melyen esperes ur személyesen és pedig egyenként szerezzen meggyőződést a presbiterok lelki életéről s presbiteri tisztség teljesítéséről, hogy tudják azt presbiteraink, hogy e magasztos hivatással nemcsak jogok, de kötelességek is járnak.

Kötelezze el egyházmegyei közgyűlésünk lelkészeket e körü értekezletek megtartására, melyről esperesi hivatalhoz jelentés tétessék.

Utasítsa a belmissziói bizottságot, hogy minden év tavaszi közgyűlésére dolgozza ki a következő évi belmissziói programot, hogy lehetőleg a munkát egységesíteni s rendszeressé tenni lehessen s annak a keresztülteléhez lelkészeink kellőképen előkészíthessenek.

Jelentésem tudomásulvételét s határozati javaslatom elfogadását kérve, maradok a Nagytiszteletű és Nagyságos egyházmegyei közgyűlésnek

Nagykároly, 1931. április 16-án.

alázatos szolgálja :

Gönczy Sándor

egyházmegyei belmissziói előadó

Egyházmegyei közgyűlésünk a belmisszió jelentést örömmel veszi tudomásul, belmissziói előadónak ezért a szép és lelkiismeretes munkájáért elismerését fejezi ki s a belmissziói javaslatot határozati erőre emeli.

10. szám. Tárgyaltatott az egyházmegyei Lelkész Egyesület határozata, melyben állást foglal nagy szó-
többséggel az ellen a törekvés ellen, hogy egyház-
megyéinkhez csatoltassék a volt szatmári egyházmegyé-
nek 9 egyházközsége, mely most a nagybányai egyház-
megye kormányzása alatt áll. Ellenben kimondja azt,
hogy a jelenlegi egyházmegyét csatlakozás nélkül is
fenntartja s kéri egyházmegyei közgyűlést, hogy e kér-
dést vegye le a napirendről.

Egyházmegyei közgyűlésünk Lel-
készegyesület határozatát tudomásul
veszi.

11. szám. Tárgyaltatott az egyházmegye kibővítése
tárgyában kiküldött bizottság javaslata s ezzel kapcsola-
tosan Dr. Nagy Sándor egyházmegyei gondnok előter-
jesztése. Egyházmegyei gondnok beterjeszti az általa ké-
szített kimutatást egyházmegyénk és a volt szatmári egy-
házmegyéhez tartozott s most a nagybányai egyházmegye
fennhatósága alá tartozó kilenc egyházközségnek és pe-
dig : 1. Szatmár, 2. Szatmárnémeti, 3. Atya, 4. Csenger-
bagos, 5. Dara, 6. Pusztadaróc, 7. Szamosdob, 8.
Óvári, 9. Vetés lélekszámszerinti megoszlását, valamint
ezek erőviszonyait s az összehasonlítás alapján indítvá-
nyozza, mivel a csatlakozásnak szerinte elvi akadályai
nincsenek, egyházmegyei közgyűlés keresse meg az egy-
házkerületi közgyűlést, hogy a fent elsorolt kilenc egy-
házközség végleges beosztásként csatoltassák egyházme-
gyénkhez s ennek folytán az egyházmegye „Szatmár—
nagykárolyi“ egyházmegye nevet venné fel. Amennyiben
a kerületi közgyűlés szükségét látja, hívja fel e kérdés-
ben nyilatkozattétel és egymásközötti megbeszélés végett
ugy egyházmegyénket, mint a nagybányai egyházmegyét.

Egyházmegyei közgyűlésünk kü-
lönösnek találja, hogy a mi egyház-
megyénk — melynek minden szerve
ki van építve — kérje fent elsorolt
egyházközségek csatlakozását, holott
ezek az egyházközségek az egész do-
loggal nem is törődnek s az egyház-

megyei gondnok előterjesztésében felhozott magasabb szempontokat figyelembevéve sem látja indokoltnak a csatlakozást, sőt még előnyösnek sem; az anyagi erőviszonyokat számításba véve megállapítja, hogy a csatlakozás anyagi előnyt sem jelent, mert a most kivetett 1·50 Lei — s közigazgatási járulékhöz a középiskolai fenntartói járulék megterhelné egyházmegyénk pénztárát, de a Szatmáron tartandó egyházmegyei közgyűlés — melynek szükségessége csatlakozás esetén előállana — jelentékeny összeggel terhelné meg az egyházközségek évi háztartását, már pedig a mai rendkívül súlyos, szinte katasztrófális gazdasági válságban újabb terhek kirovásával egyházi életünk nyugodt menetét kockáztatni nem lehet, sőt egyenesen veszedelmes volna, mikor még a mostani közterheket a legnagyobb erőmefeszítéssel is szinte lehetetlen behajtani s ma, amikor olyan bizonytalanságban élünk, amikor még a lelkeszek államsegélye sincsen biztosítva, a csatlakozással még esetleg azt a csekély állami hozzájárulást is veszélyeztetnénk s ebben a bizonytalan helyzetben, amikor existenciális kérdésekről van szó, nem tartja időszűrűnek sem ezzel a kérdéssel való foglalkozást, ezért névszerinti szavazással igennel, vagyis egyházmegyei gondnoknak a csatlakozásra vonatkozó indítványa mellett szavaztak: Dr. Fallussy Árpád vil. tan. bíró, Sz. Gáspár Pál vil. tan. tan. bíró, Dr. Tóth János vil. főjegyző, Horváth Pál h. lelkész, Veress György vil. képviselő, nemmel a csatlakozás ellen s egyház-

megyénk önálló fenntartása mellett azzal, hogyha a szükség úgy kívánja az 1926. évben hozott egyházkerületi határozat végrehajtassék, szavaztak : Gönczy Sándor, Borbély Sándor, lelkészek, Kacsó Károly vil. tan. bíró, Veress Kálmán, Gargya Géza, Vöröss Zoltán, Szabó István, Bartus Jenő, Kis Ferenc, Veress László lelkészek, Bartha István, Ottmayer Gyula tan. képviselők, Varga Sándor, Csáki Ferenc, id. Szendrei András, Varga Elek, Joó Lajos, K. Bakó János, Balogh Sándor, Ramocsa György, Osváth Lajos gondnokok, mint világi képviselők, szavazati jogaikat nem gyakorolták : M. Szabó Miklós, Tártsy Géza, Kovács Lajos lelkészek. Egyházmegyei közgyűlésünk tehát 21 „nem“ szavazattal 5 „igen“ szavazat ellenében egyházmegyei gondnoknak a csatlakozásra vonatkozó indítványát elveti s kimondja, hogy egyházmegyénket a tizéves történelmi tradícióra való hivatkozással is a mai formájában, mint önálló egyházmegyét fenntartja csatlakozás nélkül.

Egyházmegyei ügyész a maga nevében felelősséget jelent be.

12. szám. Olvastattak az 1930. nov. hó 12-én tartott egyházkerületi közgyűlés határozatai :

151. sz. Ker. közgyűlés elrendeli, hogy az évi misziói jelentéseket az egyházmegyék tavaszi közgyűlésükből terjesszék fel az egyházkerületre.

204/d sz. Iratterjesztés intenzívebbé tétele tárgyában egyházmegyei gócpontok létesítése végett utal a 91/a—930. sz. egyházkerületi határozatra és annak végrehajtására egyházmegyénket felhívja azzal, hogy jelöljék meg a célszerű helyeket és válasszák meg rá a megfelelő egyéneket.

207. sz. A bihari, érmelléki és nagybányai egyházmegyék jelentésével kapcsolatosan egyházkerületi közgyűlés felhívja a nagykárolyi egyházmegyét a nőszövetségi tagozat megalakítására.

208. sz. A 86/d—930. sz. egyházkerületi határozattal elrendelt vezetői konferencia a bihari, nagybányai, nagykárolyi, nagyszalontai egyházmegyék 12 kiküldöttjével megtartott. Felhívja kerületi közgyűlés egyházmegyénket, hogy a konferencián részt vett lelkészek vezetésével mielőbb tartsák meg megyei, esetleg körüli hasonló konferenciáikat.

212. sz. Krasznaszentmiklósi önálló orgonista kántori állás 5 egyenlő példányban kiállított díjlevelét megerősíti.

217. sz. A nagykárolyi egyházmegye 11—930. sz. alatt hozott határozatára a lelkészi és tanítói földek s általában a javadalmak ügyében a következő határozatot hozta :

Egyházmegyei közgyűlésünk az egyházkerületi közgyűlés 151, 207, 212, 217—930. sz. a. hozott határozatait tudomásul veszi.

204—930. sz. egyházkerületi határozat alapján iratterjesztési gócpontnak Nagykárolyt jelöli meg s vezetésével megbizsa Gönczy Sándor nagykárolyi lelkészt, e. m. belmissz. előadót.

208/b—930. sz. egyházkerületi határozat alapján megbizsa belmissziói előadót, hogy a belmissziói konferenciát f. é. jun. hó első felében Nagykárolyban rendezze meg.

13. szám. Időszaki tanácsot az E. T. V. t.-c. 13. §-a alapján a következőképen alakítja meg egyházmegyei közgyűlésünk :

Rendes tagoknak : Kacsó Károly, Sz. Gáspár Pál világi, Gönczy Sándor lelkészi tanácsbírákat ; póttagoknak : M. Szabó Miklós, Borbély Sán-

dor lelkészi, Domahidy István világi tanácsbírákat választja meg.

14. szám. Tárgyaltatott a csomaközi missziói egyház ügye, az egyházkerületi közgyűlés 157—930. sz. határozata alapján. Egyházkerületi közgyűlés fenti határozata szerint Csomaköz missziói központ fenntartását nem tartja célravezetőnek, Csomaköznek társegyházként Beréhez való csatolása által gondolja a csomaközi hivek lelki gondozását megoldani. Csomaköz számára az eddig megállapított missziói segélyen felül nagyobb összeget nem biztosíthat.

Felhívja egyházmegyénket, hogy a csomaközi egyházközség évi költségvetésének becsatolásával állapítsa meg mennyi a csomaközi egyház évi szükséglete s abból mit képes fedezni az egyházközség, a lelkész fizetéséből mit biztosítanak a csomaközi egyháztagok és mit a szórványban lakó hivek ; jelentését legközelebbi egyházkerületi közgyűlés elé terjessze fel egyházmegyénk.

Egyházmegyei közgyűlésünk az egyházkerületi közgyűlés fenti határozata alapján utasítsa a csomaközi egyház presbiteriumát, hogy az 1930—31. évi költségvetését, adófőkönyvet, számadási főkönyvet haladéktalanul terjessze fel esperesi hivatalhoz ; terjessen be pontos kimutatást a szórványban lakó hivek számáról, arról, hogy a Csomaközhez tartozó szórványokban lakó hivek fejenként mennyivel tudnak hozzájárulni a lelkész évi fizetéséhez, illetve mit biztosítanak pénzben, vagy terményben. Megbízza esperes urat, hogy akár levélben, akár személyesen keresse meg a szórványban lakó földbirtokos urakat, illetve urnőket, hogy évi megajánlással, esetleg a reájok eső törvényes egyházi adón felül is mennyivel járulnak hozzá a csomaközi egyház, illetve missziói központ évi szükségleteihez.

A beszerzett adatok alapján es-
peres készítse el a jelentést s ter-
jessze fel egyházkerületi közgyülé-
sünk elé.

15. szám. Olvastatott Kiss Pál IV. éves tanítóképző
intézeti tanuló kérelme, melyben tanulmányai folytatásá-
hoz egyházmegyei közgyűlésünktől segélyt kér s kötelezi
magát 10 évi szolgálatra egyházmegyénkben.

Közgyűlésünk fedezet hiányában
kérelmet nem teljesítheti, hanem azt
az egyházkerületi közgyűlés jóindulatu
támogatásába ajánlja.

16. szám. A királydaróci egyház kéri, hogy 22,049
leit saját alapjaiból felvegyen, mit 10 éves 16⁰/₆-os amor-
tizációs kölcsönként fizetne vissza, 3527 lejenként.

Egyházmegyei közgyűlésünk nem
látja nagyon szívesen az alapok bár-
milyen feltétel alatti felhasználását
sem, mégis tekintettel van a mai ne-
héz viszonyokra s az alapból való
kölcsönt a fenti feltétel mellett meg-
engedi.

17. szám. A királydaróci egyház kéri, hogy a lel-
kész buza járandóságát 1931-ben a takarékmagtár ka-
mataiból fedezhesse.

Mivel a járandóság évenkénti ki-
szolgáltatási formáját 17—1930. sz.
határozatával egyházmegyei közgyü-
lésünk a presbiteriumra bizta; ha e
járandóságot a magtár kamatai felül-
haladják, egyházmegyei közgyűlésünk
a presbiterium határozatát a folyó évre
jövőhagyja.

18. szám. A királydaróci egyház a kántori javada-
lomhoz tartozó 10 köből buza egyházi adó törlését kéri,
mivel a kántori javadalmat a földek bérösszege fedezi.

Egyházmegyei közgyűlés megen-
gedi a kért adótörlést mindaddig, míg
a kántori földek bérösszege fedezi a
javadalom kellő értékét. Ha pedig a
bérösszeg esetleges alacsonysága miatt
a javadalom értéke leesnék, a most
törölt kivetés ismét érvénybe lép.

19. szám. Királydaróc egyház kéri, hogy az eddig
felmerült iskolai perköltsége, mit ez ügyben eszközölt s
az ezután felmerülő költségek a kultur-taxából téríttes-
sék meg.

Közgyűlésünk a királydaróci egy-
ház kérését pártolólag terjeszti fel egy-
házkerületi közgyűléshez.

20. szám. A királydaróci egyház a kántori javadal-
mat évi 3000 lei drágasági pótlékkal emelte s e tárgy-
ban évente kíván határozatot hozni.

Egyházmegyei közgyűlésünk a
határozatot jóváhagyólag tudomásul
veszi.

21. szám. Tárgyaltatott a királydaróci egyház ké-
relme, melyben kéri egyházmegyei közgyűlésünket, mi-
szerint engedje meg, hogy a kántori javadalmat képező
földből díjlevél csonkítás nélkül 1 kat. holdat temetőnek
kiszakítson.

Egyházmegyei közgyűlésünk, mi-
vel a föld-javadalom más értékkel
való pótlása kétes érték lehet, csak
olyan földcserét engedélyez, melynek
sem minősége, sem fekvése a kántori
díjlevél csonkítását nem eredményez-
heti.

22. szám. Domahidai egyház 90.000 lei kölcsön
felvételére kér engedélyt adósságainak fizetésére szabály-
szerű határozat alapján.

Egyházmegyei közgyűlésünk do-
mahidai egyháznak a kölcsön felvéte-
lére az engedélyt megadja.

23. szám. Berei egyház 1931. január hó 29-én tartott gyűlésén egyházi adókulcsot állapít meg s betervezi a vonatkozó szabályszerű presbiteri határozatot s a megállapított adókulcsot.

Egyházmegyei közgyűlésünk a szabályszerű presbiteri határozaton megállapított adókulcsot megerősíti.

24. szám. Érendrédi egyház adófelemelésből kifolyólag adókulcsának felemelését határozta el. Egyházmegyei közgyűlést kéri az új adókulcs jóváhagyására és megerősítésére.

Egyházmegyei közgyűlésünk megvizsgálva az érendrédi egyház új megállapítását, hozzájárul, illetve megerősíti azt s felhatalmazza érendrédi egyházat, hogy a folyó évi adókivetést már az új adókulcs szerint ejtse meg.

25. szám. Börvely adókulcsának megváltoztatását, illetve felemelését kéri (2 osztállyal) szabályszerű határozatban, régi adókulcs és kellő példányu új adókulcs betervezése mellett.

Egyházmegyei közgyűlésünk a börvelyi adókulcs megváltoztatását megerősíti.

26. szám. Tárgyaltatott az érendrédi egyházközség adás-vételi ügye. Az érendrédi egyház 1929. év folyamán megvette a Szilágyi Kálmán házas belsőségét iskola, tanító! lakás, illetve kulturház céljára, amit egyházmegyei közgyűlésünk 36/929. sz. határozatával bizonyos formaságoknak elintézésére kötelezve a presbitériumot, jóváhagyott, a kerületi közgyűlés az egyházmegyei határozat fentartásával 259/929. sz. határozatával megerősített. Ezeknek a követelményeknek az érendrédi presbitérium eleget nem tett, így a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas végleges szerződés ki nem adatott.

Egyház 1930. nov. 9-én hozott 3. sz. határozatával a vételtől eláll az eladó Szilágyi Kálmánnal létesített közös megállapodás alapján, azzal a feltétellel, hogy Szi-

lági Kálmán részéről az egyháznak visszafizetendő tartozásából, 53,000 lei után, mivel az az egyházi alapból vétetett kölcsön, 1930. nov. 1-től 1933. jan. 10-ig, illetve a visszafizetés napjáig 10% kamatot fizet. A vételárból kifizetett összeg 117,593 lei 1933. jan. 10-ig fizetendő vissza egyháznak a fenti 53,000 lei összeg levonásával, ennek biztosítására váltó fedezetet adott.

Egyházmegyei közgyűlésünk a szabályszerűen hozott presbiteri határozatban s a Szilági Kálmánnal létesített megegyezésben foglaltak alapján a telek visszaadásához hozzájárul, azonban elkötelezi az érendrédi egyházat, hogy az 53,000 leit s az utána fizetendő 10% kamatot, mint kölcsönt a megfelelő alapnak fizesse vissza. Kiköti, hogy a belsőség vételárának visszafizetett összegét csak iskola, illetve tanítói lakás építésére fordíthatja.

27. szám. A nagykárolyi egyház beterjeszti az 1991. sz. betétben foglalt VIII. 6. sorszám alatt felvett 1550/6. h. r. számú 361 négyszögöl területű temetői házhely eladására vonatkozó telekkönyvi bekebelezésre alkalmas szerződését jóváhagyás végett.

Egyházmegyei közgyűlésünk a Varga Józsefnek 23,500 lei vételárért eladott fenti ingatlan tulajdonjogi bekebelezésre alkalmas szerződést, hivatkozva az egyházkerületi közgyűlés 111/929. sz. határozatára, jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

28. szám. Az érendrédi egyház az egyházkerületi segélyosztó bizottságtól 8000—10,000 lei segélyt kér iskoláinak, illetve tanítói fizetéseinek fedezésére.

Egyházmegyei közgyűlésünk az érendrédi egyház indokolt kérelmét

son kívül pártolólág terjeszti fel az egyházkerületi segélyosztó bizottsághoz.

29. szám. Csomaközi egyház lelkeszi lakásának renoválása tárgyában egyházkerület 59—1930. sz. határozatával, miután a kölcsön törlesztésének terve kidolgozva nincsen, gyházmegyei közgyűlésünk 18—1930. sz. idevonatkozó határozatát nem hagyja jóvá s az iratokat egyházmegyénkhez visszateszi.

Egyházmegyei közgyűlésünk Csomaköz kérését azzal adja vissza, hogy a kéréséhez nézszerinti szavazással hozott presbiteri határozatot csatoljon, melyben ki van dolgozva a kölcsön törlesztés terve és azt terjessze fel legközelebbi egyházmegyei közgyűlésünk elé.

30. szám. A b6rvelyi református egyház kéri egyházmegyei közgyűlés hozzájárulását ahoz, hogy 46,000 leit kitev6 alapjait ad6sságának törlesztésére fordithassa.

Egyházmegyei közgyűlésünk a szabályszerűen hozott presbiteri határozat alapján felhatalmazza a b6rvelyi református egyházat 46,000 lei alapjainak kölcsöntörlesztésre való felhasználására a következ6 feltételekkel :

A felhasznált t6kékr6l rendes kötlevel állitandó ki, melyben fel legyen tüntetve az alapok számszerű értéke, a visszafizetési pontos határid6, a kamatláb, melyet az egyház a felhasznált t6kéért fizet s végül kötelezze magát az egyház, hogy a lejárat napján az összeget kamatostól fizeti vissza az alapoknak félévenkénti t6késítésével a kamatoknak.

31. szám. Tárgyaltatott Tyukody Ilona és Vadnay Irma tanit6n6k véglegesítési ügye. Mult évi 6szi egyházmegyei közgyűlésünk6n utasittatott a nagykárolyi ref.

egyház presbitériuma, hogy Tyukody Ilona és Vadnay Irma 7—8 éve ott kitünő eredménnyel működő és oklevéllel bíró tanítónőket szabályszerű választás útján véglegesítse, mivel a nagykárolyi egyház presbitériuma ezen kötelességének eleget nem tett s egyházi törvényeink világosan kimondják, hogy helyettes tanító nincs és 7—8 évig semmi körülmények között nem lehet okleveles egyéneket úgy működtetni, hogy aztán rövid úton elbocsáttassék az illető és végül az érendrédi tanítónő analóg véglegesítési ügyében a múlt években közgyűlésünk úgy döntött, hogy Szabó Margit tanítónő véglegesített.

Egyházmegyei közgyűlésünk Tyukody Ilona és Vadnay Irma nagykárolyi tanítónőket állásaikban megerősíti s amennyiben még hivatali esküt nem tettek volna, ennek letételére nevezettek felhívja.

32. szám. Dobrai egyház betérjeszti jóváhagyás végett a II. és III. tanítói állás új díjlevelét 4—4 példányban ; a vonatkozó szabályszerű presbiteri határozattal, mely szerint mindkét díjlevél értékét az egyházkerület által megállapított minimális összegre egészíti ki.

Egyházmegyei közgyűlésünk megállapítja a dobrai egyház presbitériumának törvény kívánta, de mégis elismerésre és követelésre méltó tettét s az egyházkerület által elrendelt 35,190 Lei létminimumra kiegészített 4—4 példányban kiállított tanítói díjleveleket jóváhagyja s megerősítés végett egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti.

33. szám. A dobrai ref. egyház Énekkara felterjeszti alapszabályát megerősítés végett.

Egyházmegyei közgyűlésünk a dobrai Egyházi Énekkar alapszabályát a következő módosítással erősíti meg :

A III. cikk c. pontja alá vételessék be : „akit a lelkész és karmester alkalmasnak talál.“

VI. cikk 12. pontja alá : „ha összeférhetetlen, erkölcsileg veszélyes, a lelkész és karmester által az Énekkarból azonnal kizárandó.

VI. cikk 14. pont alá : „az Énekkar tisztikarának anyagi felelőssége mellett.“

IX cikk 28. pont alá : „az elnökön és alelnökön kívül. Hivatalból tagja a tisztikarnak a lelkész, mint elnök és a karmester mint alelnök.“

34 szám. Tárgyaltattott a kismajtényi egyház kérelme iskola épületének kibővítése tárgyában.

Egyházmegyei közgyűlésünk a kismajtényi egyház kérelmét örömmel veszi tudomásul s minthogy a presbiteri határozat szerint az építkezési költség is biztosítva van, ahhoz hozzájárul.

35. szám. Tárgysorozat kimerítettén,

elnökség megköszönve a tagok érdeklődését, Gargya Géza érendrédi lelkész imádságával a közgyűlés berekesztetett.

K. m. f.

Gönczy Sándor
egyhm lelkészi főjegyző.

Havas Gyula
esperes.

H i t e l e s i t ő k :

Kacsó Károly

Sz. Gáspár Pál

Vörös Zoltán

**A nagykarolyi ref. egyházmegye közigazgatási pénztárának
1930. évi számadása.**

Sorszám	Hó és nap	Bevétel és kiadás megnevezése	Bevétel		Kiadás	
			Lei	b	Lei	b
1	jan. 1	Mult évi maradmány				
2	" "	Az egyesült banki tőke kamata betéve	871	—	871	—
3	jan. 28	Pénztári napló			90	—
4	márc. 9	Időszaki tanácsüléskor Esperes nap és fuvardija			150	—
5	" "	Időszaki tanácsüléskor Takács Ferenc nap és fuvardija			140	—
6	" "	Időszaki tanácsüléskor M Szabó Mik- lós nap és fuvardija			300	—
7	" "	Közalapi biz. üléskor Szabó István nap és fuvardija			300	—
8	máj. 1	Gönczy—Tóth E. fegyelmi vizsgálatkor			1000	—
9	" 8	Üdvözlő távirat főtiszt. püspök urhoz			60	—
10	" "	E. m. jegyzőkönyv nyomtatás			8650	—
11	" "	Nyomtatványokért Komáromynak			1102	—
12	" 30	16 egyháztól e. m. közig. díj (kivéve Csomaköz)	22,009	—		
13	" "	Esperesi kölcsön visszafizetve			2123	50
14	jun. 6	Dengelegi utakért futárnak			190	—
15	" "	Domahidára futárnak			100	—
16	szep. 29	Esperesi tiszteletdíj 1930-ra			400	—
17	" "	Esperesi postakihordónak			200	—
18	" "	Néma G. koszoru-szalagja			400	—
19	" "	Domahidy e. ker. főgondnok koszoruja			750	—
20	okt. 24	Közalap átutalásért bélyegdíj			6	—
21	nov. 17	Gönczy—Tóth E. fegyelmi vizsgálatkor			1000	—
22	" "	Gönczy S. e. ker. képviselő, gyűlési nap és fuvardija			1200	—
23	" "	Kerületi őszi gyűléskor Gönczy S képviseelőnek nap és fuvardija			1800	—
24	" "	E. m. főjegyzői 2 évi irodaszerekre			964	—
25	" 26	Levél Komáromynak			6	—
26	dec. 8	Számvevőszéki elnök tiszteletdíj rész- lete 1929-ről			135	—
27	" "	Számvevőszéki elnök tiszteletdíj rész- lete 1930. évre.			200	—
28	" "	Esperesi káplán-helyettesnek fuvardijak			700	—
29	" 29	Portó, utalvány közalap elküldéshez			19	—
Összesen :			22,880	—	22,856	50

MÉRLEG. Bevétel : 22,880.— Lei

Kiadás : 22,856·50 Lei

Maradvány : 23·50 Lei

Érkörtvélyes, 1930. december 31.

Kovács Lajos
közig. pénztáros.

**A nagykarolyi ref. egyházmegye közigazgatási pénztárának
költségelőirányzata az 1931. évre.**

Sorszám	Tárgy megnevezése	Bevétel		Kiadás	
		Lei	b	Lei	b
I. Fedezet.					
1	1930. évi pénztári maradvány	23	50		
2	1931. évi járulék az egyházaktól	22,009	—		
3	Banki tőke kamata	871	—		
4	Tóth Elek fegyelmi ügyből elmarasztalva	3000	—		
	Összesen :	25,903	50		
II. Szükséglet.					
1	Irodaszerek esperesi iroda részére			1500	—
2	Irodaszerek főjegyzői iroda részére			500	—
3	Számvevőnek irodai szerek 1930-ról 1931.			600	—
4	Egyh. ker. képviselők nap- és fuvardíja			4500	—
5	Egyh. megyei közgyűl. jegyzőkönyv kinyomatás			7000	—
6	Esperes tiszteletdíja			400	—
7	Esperesi posta kihordónak			200	—
8	Főjegyző és tanácsbírák tiszteletdíja			456	—
9	Banki tőke kamata			871	—
10	Előre nem láthatókra			9600	—
	Összesen :			25,627	—

I. Fedezet : 25,903·50 Lei

II. Szükséglet : 25,627— Lei

Mutatkozó maradvány : 276·50 Lei

Érkörtvélyes, 1930. dec. 31.

Kovács Lajos

közig. pénztáros.

Közalapi és perselypénzek elszámolása 1928-tól.

Sorszám	Bevétel és kiadás megnevezése	Bevétel		Kiadás	
		Lei	b	Lei	b
1	1929. évre közalap az egyházaktól	5551	—		
2	1929. máj. 22. egyh. ker. pénztárba küldve			4000	—
3	1929. jul. 11. egyh. ker. pénztárba küldve			1330	50
4	1929. dec. 17. egyh. ker. pénztárba küldve (218+250 bélyegben)			220	50
5	1930. évre közalap az egyházaktól	3112	—		
6	1930. okt. 24. egyh. ker. pénztárba küldetett			2268	—
7	1930. dec. 29. egyh. ker. pénztárba küldetett (840+4 lei bélyegben)			844	—
8	1928. évi nagypénteki perselypénzek az egyházaktól	901	—		
9	1928. ápr. 24. egyh. ker. pénztárba küldve (12 lei portó, utalv.)			565	—
10	1928. máj. 7. egyh. ker. pénztárba küldve (10 lei portó, utalv.)			336	—
11	1929. évi nagypénteki perselypénz az egyházaktól	545	—		
12	1929. jul. 11. egyh. ker. pénztárba küldve			521	—
13	1929. dec. 21. egyh. ker. pénztárba küldve			24	—
14	1930. évi nagypénteki perselypénz az egyházaktól	321	—		
15	1930. dec. 30-án egyh. ker. pénztárba küldetett (11 lei portó, utalv.)			321	—
16	1929. évi okt. 31-i és iratterjesztési perselypénz egyházaktól	180	—		
17	1929. dec. 21. egyh. ker. pénztárba küldetett			180	—
18	1930. évi okt. 31-i, missziói, virágvasárnapi, iratterjesztési perselypénz	180	—		
19	1930. dec. 30-án egyh. ker. pénztárba küldetett			180	—
	Összesen :	10,790	—	10,790	—

Érkötvélyes, 1930. dec. 31.

Kovács Lajos
pénztáros.

Megvizsgálta Érdengelegen, 1931. márc. 25-én

Borbély Sándor
e. m. számv. sz. elnök.

**A nagykarolyi ref. egyházmegye lelkeszi özvegy- és árva
gyámintézetének 1930. évi számadása.**

Sorszám	Idő	A bevétel és kiadás megnevezése	Bevétel		Kiadás	
			Lei	b	Lei	b
1	jan. 1	Mult évi pénztári maradvány	150	25		
2	" "	A népbanki tőke 1929. II. félévi kamata	866	—		
3	" "	A népbanki tőke 1929. II. félévi kamata bankba			866	—
4	ápr. 30	Özv. Uray Józsefné 1930. évi gyámdija			150	
5	máj. 8	Kivét a Népbankból	600	—		
6	" "	Özv. Vityi Bertalanné 1930. évi gyámdija			150	—
7	jun. 2	Szabó Ilona 3 évi gyámdija (1928—1930.)			225	—
8	jul. 7	Özv. Ujlaky Gáborné 1930. évi gyámdija			150	—
9	szept. 26	A népbanki tőke 1930. évi I. félévi kamata	784	—		
10	" "	A népbanki tőke 1930. évi I. félévi kamata bankba			784	—
Összesen :			2400	25	2325	—

Bevétel : 2400·25 Lei

Kiadás : 2325·— Lei

Maradvány : 75·25 Lei

Érkörtvélyes, 1930. december 31.

Kovács Lajos
gyámint. pénztáros.

A gyámintézet özvegyei és árvái az 1930. évben.

1. Özv. Vityi Bertalanné, lakhelye : Bere
2. " Uray Józsefné " Dabolc
3. " Kalmár Ferencné " Érszakácsi
4. " Ujlaky Gáborné " Nagykaroly (meghalt dec. 18-án)
5. Szabó Ilona " Dobra
6. Özv. Ráczy Elekné " Domahida

A nagykarolyi ref. egyházmegye lelkészi özvegy és árva gyámintézetének 1931. évi költségvetése.

Sorszám	Bevétel és kiadás megnevezése	Összeg	
		Lei	b
<i>I. Fedezet :</i>			
1	Mult évi maradvány	75	25
2	Népbanki betét kamataiból	1400	—
	Összesen :	1475	25
<i>II. Szükséglet :</i>			
1	4 özvegy 1 évi gyámdija	600	—
2	1 özvegy 1 évi ; 1 özvegy 3 évi dijhátraléka	600	—
3	1 árva 1 évi gyámdija	75	—
4	Pénztárnok 1930. és 1931. évi tiszteletdíja	200	—
	Összesen :	1475	—

I. Fedezet : 1475·25 Lei

II. Szükséglet : 1475·— Lei

Mutatkozó maradvány : —·25 Lei

A gyámintézet vagyoni állása 1930. dec. 31-én.

Sorszám	A vagyon megnevezése	Összeg	
		Lei	b
I. Romániában levő tőke és értékpapirokban :			
1	A Népbankban 2242. sz. betétkönyvön	15185	—
2	17 drb. népbanki részvény névértéke (à 125 lei)	2125	—
3	Hadikölcsönkötvényekben	7750	—
	Összesen :	25060	—
II. Magyarországon levő tőke és értékpapirokban :			
		Kor.	f.
1	Kötelezvényen egyeseknél és egyháznaknál	9400	75
2	16774. sz. m. kir. postatakarékpénztári számlán	11904	—
3	Hadikölcsönkötvény névértéke (m. kir. postatakaréknál)	3500	—
	Összesen :	24804	75

Érkötvélyes, 1930. dec. 31.

Kovács Lajos
gyámint. pénztáros.

Az 1930-ik évi egyházgondnoki számadások és az

Sorszám	Egyház neve	Számadás az 1930-ik évről							
		Bevétel		Kiadás		Maradvány		Egyház fenntartási alap	
		Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b
1	Bere	34227	75	32284	—	1943	75	720	—
2	Börvely	220815	50	216975	—	3840	50	460	—
3	Csomaköz	29365	—	27619	—	1746	—	260	—
4	Dobra	131344	50	130301	—	1043	50	477	—
5	Domahida	147589	—	147459	—	130	—	—	—
6	Érdengeleg	46889	—	39812	—	7077	—	1210	—
7	Érendréd	141622	—	141622	—	—	—	1470	—
8	Érkötvélyes	204380	50	190279	50	14101	—	1921	—
9	Gencs	176059	—	171067	—	4992	—	5300	—
10	Géres	107165	—	80647	50	26517	50	18000	—
11	Iriny	133672	—	128552	—	5120	—	3980	—
12	Kaplony	115074	—	106457	—	8617	—	40026	—
13	Királydaróc	82086	—	80064	—	2022	—	8000	—
14	Kismajtény	116292	50	104898	—	11394	50	—	—
15	Krasznaszentmiklós	37338	—	32310	—	5028	—	7464	—
16	Nagykároly	351996	25	351996	25	—	—	2967	—
17	Szaniszló	92539	50	72811	—	19728	50	88048	—
	Összesen :	2168455	50	2055154	25	113301	25	180303	—

Érkötvélyes 1930. dec. 31.

Kovács Lajos
egyházgondnok

1931-ik évi egyházi költségeloirányzatok végeredménye

M a g t á r			Költségeloirányzat az 1931. évre										
Termény		Összes pénz alapok	Fedezet		Szük- séglet		Marad- vány		Tartozás		Tiszta vagyoni állapot		
Hl. Mm. Köböl	Lít. kg. véka		Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	
H. 120 R.	22	6922	—	51992	75	51668	—	324	75	7650	—	493239	75
K. 200 B	—	53396	—	240091	—	210056	—	30035	—	106233	50	1935132	50
H. 1- B.	70	13697	—	48484	—	47167	—	1317	—	7899	—	584737	—
H. 2- R.	50												
H. 223 bor	73												
H. 559 B.	57	3503	50	168768	75	168694	75	74	—	11903	—	1917513	50
K. 40 B.	1/2	520	—	208016	—	207478	—	538	—	138802	—	1205839	—
H. 44 B.	22												
H. 30 Teng.	42	30633	—	52000	—	52000	—	—	—	2541	—	1749292	—
H. 30 B.	78	180433	—	131644	—	128779	—	2865	—	83720	—	1119677	—
—	—	12193	—	182420	—	182326	—	94	—	35840	—	3447140	—
H. 81 B.	90	29793	—	268670	—	261971	—	6699	—	50862	—	1823413	—
K. 254 B.	3	48760	—	216384	—	216384	—	—	—	90761	—	539907	—
H. 65 B.	6	5040	—	254917	—	250917	—	4000	—	113000	—	967800	—
—	—	107341	—	111521	—	109187	—	2334	—	—	—	777286	—
K. 164 B.	3/4	28389	—	94668	—	81593	—	13075	—	22049	—	2217402	—
K. 131 1/2 B	3/4	10053	—	91215	50	89488	—	1727	50	4239	—	1138058	50
Mm. 254 B	11	9976	—	81380	—	77007	—	4373	—	—	—	681004	—
—	—	212890	—	453813	50	453813	50	—	—	110699	—	1987776	—
H. 1 R.	15	100000	—	92358	50	92358	—	—	50	—	—	771397	—
H. B: 2062	40												
H. R: 123	87												
H. Teng.: 30	42												
H. Bor: 223	73	853539	50	2748344	—	2680887	25	67456	75	786198	50	23356614	25

Birósági ügyek.

1. Gönczy Sándor nagykárolyi lelkész önmaga elleni és Dr. Dohy Albert főgondnok, Csata Gerzon és társai elleni fegyelmi ügy.

Ítélet:

Egyházmegyei bíróság, mint időszaki fegyelmi bíróság Gönczy Sándor nagykárolyi lelkészt a vád és következményei alól felmenti. Dr. Dohy Albert főgondnokot, Veres Sándor gondnokot, Csata Gerzon presbitert és társait a vád és következményei alól felmenti.

Indokok:

A felek által kölcsönösen tett és jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozat alapján, mely szerint a panaszt felek kölcsönösen visszavonták, ügyész a vádat elejtette.

2. Pálfi István volt berei lelkész ellen hivatalból elrendelt fegyelmi ügy.

Végzés:

Egyházmegyei bíróság, mint rendes fegyelmi bíróság ezt a fegyelmi ügyet a következő bírósági ülésre utalja, amikorra Pálfi István megidézését elrendeli.

Indokok:

Mivel Pálfi István panaszlott a tárgyalásra megidézve nem volt, a bíróság az ügyet nem tárgyalhatta.

3. Főrishné Thamássy Erzsébet v. dobrai tanítónő panasza a dobrai egyház ellen fizetés ki nem szolgáltatása miatt.

Ítélet :

Egyházmegyei bíróság, mint időszaki közigazgatási bíróság kötelezi a dobrai egyházat, hogy panaszosnak 1400 Lei helyettesítési díjat és 140 kg. búzát 15 nap alatt szolgáltatasson ki.

Indokok :

Panaszos termény és helyettesítési díj igénye egyházzal szemben fent állván, azt megállapítani kellett.

4. Budai Lajos kaplonyi v. gondnok panaszja 680 Lei szántás váltság megtérítése tárgyában.

Ítélet :

Egyházmegyei bíróság, mint időszaki közigazgatási bíróság Budai Lajos panaszát elutasítja.

Indokok :

Mivel felek a presbitérium határozatáról tudomással birtak s nem fellebbeztek ellene, panaszost elutasítani kellett.

5. M. Szabó Miklós királydaróczi lelkész panaszja a királydaróczi egyház ellen, díjlevél csonkítás miatt.

Ítélet :

Egyházmegyei bíróság, mint időszaki közigazgatási bíróság kötelezi a királydaróczi egyházat, hogy a lelkészi díjlevélben foglalt 32 m³ tüzfát szolgáltatassa ki. A panasz többi részét e. m. közgyűléshez teszi át.

Indokok :

Lelkész panaszja a lelkészi díjlevél 3 pontja alapján jogosult, s annak helyt adni kellett.

6. Szaleczky Miklós érendrédi kántor-tanító panasza
fizetés értékelés tárgyában.

Ítélet :

Egyházmegyei bíróság, mint rendes közigazgatási bíróság panaszos terménybeli járandóságának értékelése után kötelezi az érendrédi egyházat, hogy 1930. szeptember 1-től számítva 16140, azaz tizenhatezeregyszáznegyven lei fizetéskülönbözetet Szaleczky Miklós érendrédi kántortanítónak szolgáltatasson ki.

Indokok :

Egyházmegyei bíróság az egyházkerületi közgyűlés 127/7—1926. sz. határozatát figyelembevéve, reális értékelést állapított meg, mely a panaszos igényét is megközelíti s az egyház teljesítő képességével is arányban áll.

7. Gáspár Pál nagykárolyi egyháztag egyházadó elleni felebbezése.

Ítélet :

Egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási rendes bíróság panaszos egyházadóját 900 leiről 800 leire szálítja le.

Indokok :

Bíróság panaszos anyagi helyzetét mérlegelve, az adócsökkentést méltányosnak tartotta.

A NAGYKÁROLYI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1931. évi szeptember hó 29-ik napján
Nagykárolyban tartott

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉNEK
ÉS BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA :
GÖNCZY SÁNDOR
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

Jegyzőkönyv.

Felvétel a Nagykárolyban 1931. évi szeptember hó 29. napján
a nagykárolyi református egyházmegye
ősi rendes közgyűlésén.

Jelen voltak :

Elnökség : Havas Gyula esperes és Dr. Nagy Sándor
egyházmegyei gondnok.

Jegyzők : Gönczy Sándor lelkészi, Dr. Tóth János vi-
lági főjegyző, Veress Kálmán lelkészi aljegyző.

Tanácsbírák :

Lelkészi :

Takács Ferenc
M. Szabó Miklós
Gönczy Sándor
Borbély Sándor

Világi :

Kacsó Károly
Dr. Falussy Árpád
Sz. Gáspár Pál

Egyházmegyei ügyész : Dr. Kölcsey Ferenc.

Egyházak részéről :

Lelkészek :

Bere : Tárczy Géza
Börvely : Havas Gyula
Csomaköz : Horváth Pál
Dobra : Szabó István
Domahida : Szabó Lajos
Érdengeleg : Borbély Sándor
Érendréd : Gargya Géza
Érkörtlényes : Kovács Lajos
Gencs : Vöröss Zoltán
Géres : Kiss Ferenc
Irina : Veress Kálmán
Kaplony : Lovász Béla
Királydaróc : M. Szabó Miklós
Kismajtény : Bartus Jenő
Krasznaszentmiklós : Veress László
Nagykároly : Gönczy Sándor
Zsaniszló : Takács Ferenc

Világiak :

Rakovszki István
Csáki Ferenc
Erdei József
Bay Miklós
Id. Szendrei András
Kovács József
Varga Imre
Szücs Miklós
— —
Ifj. Joó Lajos
Miskolczi Károly
Bakó János
— —
Balogh Sándor
Botos Beniamin
Czizma Gyula
Dr. Dohy Albert
Pásztóhy Dénes
Osváth Lajos

Tanítóképviselek : Bartha István, Ottmayer Gyula.

Jelen voltak még, mint vendégek : Ármós Zsigmond domahidai, Boross Ferenc börvelyi, Kádár Miklós nagy-károlyi segédlelkészek.

Közgyűlés előtt gyűlés alkotó tagjai istentiszteleten vettek részt a nagykárolyi ref. templomban, ahol Veress Kálmán irinyi lelkész Hózseás 10, 12. v. alapján hirdette az igét.

36. szám. Dr. Nagy Sándor egyházmegyei gondnok egyházmegyénk 1931. évi szeptember 29. napjára Nagykarolyba összehívott közgyűlését a következő beszéddel nyitja meg :

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés !

Midőn a magukra maradt csüggedt tanítványok felett, amaz emlékezetes első pünkösdkor, a hirtelen támadt zugó szélben megzendült a kettős tüzes nyelv, örök időkre szóló magvetésként tétetett le abban az egyház fundamentuma.

A Szent Lélek csudás ereje által örök időkre életre hívott egyházunk szervezetének vannak mégis nem csak az emberi életkor által elhatárolt szelvényei, hanem éppen a benne rejlő Isteni hatóerő kifejezőbb megnyilvánulásának alkalmaként bevezetett időszakok, melyek leteltével zsinat presbiteri egyházszerületünk, mintegy amaz első pünkösdre visszaemlékezéséül, megújítja magát kormányzóinak újból leendő választása által.

Egy ilyen határkőhöz érkezett el egyházmegyénk mai közgyűlésével, amikor a 10 éves ciklus leteltével rendelkezünk kell az általános tisztújítás elrendelése iránt.

A szétszakíttatás által magukra maradt egyházközsegeink előtt, a nagy ütés első kábulata után, 10 évvel ezelőtt lett bizonyossá annak elodázhatatlan szükségessége, hogy megfogyott számmal bár, de mégis külsőségeiben is meg kell alakítani az egyházmegyei szervezetet.

Nem szárnyaszegetten, nem bizalom nélkül, hanem igenis a Mindenható bölcs rendelkezése előtt igaz keresztyéni alázattal meghajolva, az adott lehetőségek és

keretek között, rendületlen hittel és bizalommal eltelve a jövő iránt.

Az idő telése igazolta ezt az elhatározást. Egyházközségeink alkotta egyházmegyei szervezetünk fenntartása nélkülözhetetlen életszükségletként jelentkezett. A kormánzata alatt álló egyházak ügyeinek lelkiismeretes és gondos vezetésével, irányításával igyekezett az apostolok által kijelölt nyomokon haladva kormányozni a rábizott hajót, bizony gyakorta és sok helyt tarajos hullámok által felkorbácsolt vizeken.

De hát a legprecízebb gépezet részei is megkopnak és kicserélésre várnak idővel. Mennyivel inkább áll ez az emberi fizikum bonyolult gépezetének részeit képező idegekre, melyeknek rugékonyságát a mai zür-zavaros élet állandó felvontással emésztí.

Az a 10 év előtt élre állított tisztviselői kar, visszaadja mai gyűlésünkön keresztül, nyert mandátumát a presbiteriumoknak. Visszaadja a zászlót szenny és mocsok nélkül. Visszaadja a jól végzett munka édes érzetében. Visszaadja, hogy tüzesség az Sionunk ormára ismét bizakodó reménységgel, az a felett törvényeink szerint rendelkezni hivatott presbiteriumok által.

Nem lehet feladatunk gyűlésünk megnyitását beszámoló tartásra lekötöni. Hiszen a végzett működést hiven örökítik meg jegyzőkönyveink. De beszédes bizonyosága ennek a gyülekezeteink vallásos életében tapasztalható általános fellendülés is.

Viszont ezek fényessége mellett komoran tünnek szemünkbe, az egyik-másik gyülekezetünkre idegenből importált jelenségei nemcsak az áldozatkészség ellanyhulása, de még az elkötelezett hozzájárulások teljesítése megtagadásának is.

Milyen szomorú kép Nagytiszteletű Közgyűlés!

Az államhatalom mostoha gyermekként kezel. Még a morzsáit sem nyújtja annak egyházunk részére, amit pedig olyan mohósággal vett el tőlünk anyagiakban és igyekszik elvenni még ma is erkölcsi és kulturális birtok állományunkból.

És ime, vannak hiveink és egyházközségeink, akik éppen az állam által csak szükösen és kényszer hatása alatt nyújtott morzsákra hivatkozva, vélnek kibuvót találni

anyaszentegyházunkkal szemben fennálló, őseik és általuk díjlevelekben elvállalt kötelezettségeik teljesítése alól.

Nagytiszteletű Közgyűlés!

A moreni szonda olthatatlan lánggal ontotta a föld mélyéből a világot elsepréssel fenyegető tüzet. A tudomány és nehéz milliók minden áldozata nem volt képes eloltani azt. Most egy földcsuszamlás folytán elaludt önként.

Ilyen földalatti tűz emészti egy idő óta a társadalom gyökereit, a ma világának minden talpalatnyi helyén. Általános gazdasági s erkölcsi válság jár nyomában mindenütt, s azok feltörő lángja festi vörösre sok helyen a láthatárt.

E láthatatlan morajló tüzet érzi, dübörgését hallja az emberiség széles e világon.

Állambölcsek, közgazdászok, pénzügyi kapacitások, tudós professzorok állják körül a betegágyakat, igyekeznek eloltani a társadalom kloakájának e bűnös és büzös szondáját. Eredménytelenül. Hol itt, hol ott támad vészes kitörés, növekszik a munkanélküliség, s a kitörő és kitörésre váró vulkán szennyes áradattal akarja elönteni az egész világot.

De hát újabb vizözön még sem következhetik be. Bár hova-tovább több és több jelenség mutat közeledésére: ez a szonda is kialszik mégis.

Ezt a moreni szondát kioltó földcsuszamlás pedig nem lehet más, mint az evangelium. Ettől fordult el az emberiség egy nagy csuszamlással, térjen vissza hozzá: kialudt a pokol tüze, megoldást nyert gazdasági és minden más válság, mely ma gyöttri elviselhetetlenül.

Az ehez visszavezetésre egyedüli út a vallás tanításainak hű követése.

Térjetelek meg, — mondá a nagy Keresztelő. Vissza a hit tanításaihoz, — mondja ma egyházunk.

És mondja, megmutatja, kijelöli az okt. 1—4 napjain Váradon tartandó református nagyhét a helyes utakat is, melyen járnia kell egyházunknak s a mely csapáson haladva, hiveink is rátalálnak a pokol még mindig olthatatlannak látszó szondájának kioltására. Ha ezt követjük, megbékülünk az élet minden nehézségével és

biztosan megtaláljuk a kivezető irányt a ma mindent már-már elnyeléssel fenyegető gazdasági és feneketlennek látszó egyéb válságából.

Menjünk el ezért minél számosabban hitünk ezen Mekkájába, legyen ott képviselve minden egyházunk legalább egy-két presbiter által. Az anyagi áldozat, amit ezzel hozunk, bőségesen meghozza jutalmát.

Nagytiszteletű Közgyűlés !

Nem zárkozhatom el azon kedves kötelesség elől sem mai gyűlésünk megnyitásakor, mely a köszönet és hála érzelmeinek kifejezését adja ajkamra elnökségünk nevében.

A tanácsbirói és jegyzői kar, ugy egyházmegyénk minden tisztviselője sok megértéssel végzett munkájukért és őszinte atyafiságos szeretettel nyújtott támogatásukért fogadják elnökségünk meleg köszönetét. Az egyházmegye lelkészi, tanítói kara, ugy világi renden levő alkotó tagjainak szintén lelkéből fejezi ki elnökségünk elismerő köszöntését jószágos ragaszkodásukért, nem feledvén szem elől, mikép ezzel és ebben az Egyházunk iránti lángoló szeretetüknek sugárzását láttuk és éreztük első sorban mindenkor, a mi szent kötelessége is minden kálvinista magyar embernek.

Végezetül pedig engedjék meg, hogy a 20 éves jubileumát a közel multban ülő Baltazár Dezső püspökünk szavait idézzem :

Kemény sarokkal tapos rajtunk a nyomoruság. A hálók, török és vermek ijesztő méretei rendezkednek be lassanként ellenünk. Az egyházunk és az állam közötti viszonyból kifogyott az a tartalék, melyből a hathatós segítség reménysége táplálkozni tudna. Sem a világ nagy hatalmasságai, sem külföldi vallási kapcsolataink, nem viszik át hangoztatott megértésüket a rajtunk segítség tettének mezejére. Mi azonban Sionunkért, amelyben vallásunk és fajunk szabadságának és boldogulásának feltételei és biztosítékai vannak, nem hallgatunk s nem nyugszunk, mig felderül mint a fényesség, kálvinista Sionunk igazsága, szabadulása s mint fáklya tündököl.

Testvéri szeretettel köszöntve a megjelent alkotó tagokat, mai gyűlésünket ezektől áthatva nyitom meg.

a) M. Szabó Miklós a gondnoki megnyitó kapcsán megköszöni az egyházmegyei tisztviselőkar szeretetteljes vezetését és irányítását, hogy tiz esztendőn keresztül oly nagy buzgósággal és lelkiismerettel végezték egyházmegyénk ügyeit.

b) Gönczy Sándor e. m. főjegyző indítványára egyházmegyei közgyűlésünk meleg szeretettel köszönti csaknem negyven évi szolgálat után nyugalomba vonuló Takács Ferenc szaniszlói lelkészt s tanácsbíró s hűséges sáfárkodását jegyzőkönyvének lapján megörökíti s kéri távozására Isten áldását.

c) Gondnoki megnyitó beszédet teljes egészében jegyzőkönyvünkben közétetni határozza közgyűlésünk.

37. szám. Gönczy Sándor egyházmegyei főjegyző indítványozza, hogy D. Dr. Baltazár Dezső tiszántuli egyházkerületi Püspök Urat 20 éves püspöki jubileuma és magas kitüntetése alkalmából üdvözlje egyházmegyei közgyűlésünk.

Egyházmegyei közgyűlésünk, ugy lelkészi, mint világi renden lévő minden tagja szívének teljes melegével s változatlan szeretettel és ragaszkodással üdvözli Főtiszteletű és Nagyméltóságú D. Dr. Baltazár Dezső Püspök Urat, volt főpásztorát s atyafiúi szeretetének megmutatására 20 éves püspöki jubileuma és magas kitüntetése alkalmából jegyzőkönyvi kivonaton köszönti.

Kéri a kegyelem Istenét, hogy magyar Református Sionunk erős oszlopát tartsa meg még sokáig, hogy nemcsak szavával, de szolgálatával, sok szenvedésen átment és súlyos próbára vettett drága református ma-

gyar népünkért, ennek szebb és boldogabb jövőjéért még nagyon sokáig, mint eddig, önzetlenül munkálkodhasson.

Testvéri meleg szeretettel veszi Öt körül, imádkozik érte, hogy református anyaszentegyházunkért való törhetetlen vezérségében áldja meg Öt a Mindenható Isten !

38. szám. Egyházközségek világi képviselői megbízó leveleiket lelkészi főjegyzőnél leadván ;

egyházmegyei közgyűlésünk 39. szavazati joggal bíró taggal megalakul s a világi képviselőt nem küldött egyházakkal szemben az egyházmegyei szabályrendelet értelmében jár el.

39. szám. Olvastatott az egyházkerületi közgyűlésnek 1931. május 27., 28. napjain hozott 29., 41. c. sz. határozatai :

29. sz. az egyházmegye kikerekítése tárgyában, ugyanis egyházmegyei gondnok indítványozta a f. évi április 16-án tartott egyházmegyei közgyűlésen, hogy a szatmári egyházmegyéhez tartozott 9 egyházközség : Szatmár, Szatmárnémeti, Atya, Csengerbagos, Dara, Pusztadaróc, Szamosdob, Óvári, Vetés egyházközségek, melyek jelenleg a nagybányai egyházmegye által kormányoztatnak, végleges beosztásuként a nagykárolyi egyházmegyéhez csatoltassanak. A nagykárolyi egyházmegye közgyűlése 11. sz. határozatában az indítványt nagy szótöbbséggel elutasította.

Egyházkerületi közgyűlés előtt e kérdésben véglegesen határozná az E. T. I. tc. 49. §-a alapján felhívja a nagybányai egyházmegyét, hogy fentnevezett egyházközségek végleges beosztására nézve javaslatát az őszi egyházkerületi közgyűléshez terjessze fel. Erről egyházmegyénket jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

41. c) sz. Egyházmegyei lelkész egyesületünk a nyugdíjintézet végrehajtó bizottságának 3/1930. sz. határozata ellen felebbez, mely felebbezést egyházkerületi közgyűlés elutasítja, mivel már e tárgyban egyházkerületi közgyűlés 172/1930. sz. a. már határozott.

Egyházmegyei közgyűlésünk az egyházkerületi közgyűlés 29. sz. határozatával kapcsolatban, melyben az egyházmegye kikerekítése tárgyában határozni kíván, ismét egyhangulag leszögezi, hogy az egyházmegye tervbe vett kikerekítését nem tartja szükségesnek s nem akarja. És fenntartja e tárgyban 11/931. sz. a. hozott határozatát az ott felhozott indokok alapján. Egyházmegyénket így a mai formájában akarja továbbra is önállóan fenntartani. S kéri a Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi közgyűlést, hogy ezt a kérdést egyszer s mindenkorra vegye le napirendről.

40. szám. Tárgyaltatott a következő számvevőszéki jelentés.

Számvevőszéki jelentés.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Számvevőszékünk mély tisztelettel jelenti, hogy királydaróci egyházközségünk 1931. évi költségelőirányzatát a kifogásolt tételeknél kellőképen pótolva beterjesztette újból. Megerősítésre ajánljuk.

Szaniszló egyházközségünk is megadta a szükséges pótlásokat, miért is úgy a számadását, mint költségelőirányzatát megerősítésre ajánljuk azzal az utasítással azonban, hogy alapjait nem használhatja fel.

Börvely, Csomaköz és Nagykároly egyházközségek számadásait és költségvetéseit megerősítésre ajánljuk.

Jelentésünk mellett vagyunk

Carei—Nagykároly, 1931. szept. hó 29. napján.

mély tisztelettel :

Borbély Sándor
e. m. sz. sz. elnök.

Gönczy Sándor
sz. sz. tag.

Egyházmegyei közgyűlésünk a számvevőszék jelentését tudomásul veszi s az abban foglalt javaslatot határozati erőre emeli.

41. szám. Tárgyalás alatt van Özv. Bodoky Gyuláné börvelyi lakos és Dr. Bodoky Zoltán nagykárolyi lakosnak a börvelyi presbitérium 1931. márc. hó 24-én 4—1931. sz. a. hozott határozata elleni felebbezése, melyet a presbitérium 1931. jul. hó 19-én 4—1931. sz. határozata alapján elutasított és az egyházmegyéhez felterjeszteni rendelt.

Egyházmegyei közgyűlés a felebbezésnek részben helyt ad s a presbitérium határozatának azt a részét, mely n. Bodoky Gyula sírhelyéért 3 q búzát állapít meg, feloldja, mivel presbitériumnak nem volt joga az eltemetett Bodoky Gyula sírhelyének árát utólagosan megállapítani.

A másik két sírhely árának megállapítása ellen beadott felebbezést elutasítja, mert a presbitérium általában állapította meg a sírhely árakat, amihez joga is volt s az mindenkire kötelező.

42. szám. Tárgyaltatott Tóth Elek felfüggesztett nagykárolyi presbiter felebbezése a nagykárolyi presbitérium 1931. április 13-án tartott 17. sz. határozata ellen, mely szerint presbitérium 7 szavazattal 5 ellenében elengedi Gönczy Sándor lelkésznek az egyház által kölcsönadott 13000 leit.

Egyházmegyei közgyűlés a felebbezést elutasítja és pedig azon az alapon, hogy a hivatolt presbiteri határozat az E. T. rendelkezéseinek megfelelőleg hozatott.

43. szám. Tárgyaltatott Csata Gerzon felebbezése a nagykárolyi ref. egyház presbitériumának 1931. július

17-én tartott gyűlése alkalmával hozott azon határozata ellen, mely szerint Nagy Elek és Tóth Elek asztalos felfüggesztett presbiterek helyébe pótpresbiterek behívását rendelte el.

Egyházmegyei közgyűlésünk a nagykárolyi ref. egyházközség presbiteriumának 1931. július 17-iki gyűlésének jegyzőkönyvi kivonatából megállapítja, hogy felebbező által panaszolt presbiteri gyűlés egyházi törvényeink rendelkezésének betartásával szabályszerűen hivatott egybe és a panasz tárgyává tett presbiteri határozat a felsőbb egyház hatósági rendelkezés törvényen alapuló végrehajtását fogantositotta és hogy ezen presbiteri határozat megsemmisítésére semmi néven nevezendő ok fenn nem forog, ezért a felebbezést mint alaptalant elutasítja.

44. szám. Tárgyaltatott Illyés Lajos és társai presbiterek felebbezése a nagykárolyi ref. egyház presbiteriumának 1931. július 17-én tartott gyűlése alkalmával hozott határozata ellen.

Egyházmegyei közgyűlésünk megállapítja, hogy a felebbezésben panaszolt presbiteri gyűlés a törvényes formák betartása mellett hivatott egybe: (l. t. c. 40. §.) a presbiteri gyűlés lefolyása és ezen a gyűlésen hozott határozatok, közöttük az is, mely a számadásoknak 1931. július haváig leendő megvizsgálására egy 6 tagból álló számoltató bizottságot küldött ki, törvényes rendelkezésbe nem ütközik, maguk a felebbezők is azt állítják, hogy „számok és tények“ igazolnak minden, melyeknek megállapítása az ujonnan beválasztott presbiterek által éppen úgy megtörténik, mint a leg-

utóbbi választást megelőző időből régebbi presbiterek részéről, egyébként e számoltató bizottság kiküldése is a törvények teljes betartásával történt s így az 1931. július 17-én tartott presbiteri gyűlés alkalmával hozott határozatok megsemmisítésére törvényes alapot az egyházmegyei közgyűlés nem talál, ezért a felebbezést elutasítja.

45. szám. A nagykárolyi egyházközség 1931. augusztus 2-án tartott presbiteri gyűlésén hozott határozatai ellen Török István felebbezéssel élt és kérte, hogy Tóth Elek felebbező által aláírt jelentés vizsgáltsék felül, mert szerintük az egyházközség vagyoni kezelését illetően súlyos mulasztások és káros ténykedések hajtottak végre.

Egyházmegyei közgyűlésünk a nagykárolyi ref. egyházközség 1931. augusztus 2-án tartott presbiteri gyűlésének jegyzőkönyvéből megállapítja, hogy a felebbező által panaszolt hibák fenn nem állanak, ezeket a számadatokat tételről-tételre egy a presbiterium által kiküldött számvizsgáló bizottság vizsgálta felül, melynek eredménye volt, hogy a felebbező által kifogásolt számadást az egyház törvényeinek megfelelően összehívott presbiteri gyűlés teljesen rendben és kifogástalannak találta, ezért a felebbezést elutasítja.

46. szám. Tárgyaltatott Gönczy Sándor nagykárolyi lelkész felebbezése a nagykárolyi református egyházközség presbiteriumának 1931. évi szeptember hó 23. napján tartott gyűlésének 75. sz. alatt hozott azon határozata ellen, melyben Mészáros Ferenc presbiter azon indítványát, hogy lelkésznek 30000 Lei rendkívüli segély szavaztassék meg a f. évre, presbiterium egy szavazattal elvetette. A tárgyalás megkezdése előtt lelkész eltávozott s a határozat lelkész távollétében hozatott. Mint törvény-

telen határozat ellen lelkész nyomban, amint a presbiteri gyűlésen ismét megjelent, felebbezést jelentett be.

Egyházmegyei közgyűlésünk megállapítja, hogy a nagykárolyi egyházközség presbiteriumának 1931. évi szeptember hó 23-án tartott gyűlésének 75. sz. alatt hozott határozata nélkülüzi az E. T. I. t.-c. 38. §-ában előirt rendelkezést, mely szerint rendes, vagy helyettes lelkész nélkül presbiteri gyűlés nem tartható. Gönczy Sándor lelkész az általa sérelmezett határozat hozatalnál a jegyzőkönyv tanúsága szerint nem volt jelen s az E. T. I. t.-c. §. utolsó bekezdésében előirt esperesi rendelkezés nem történt meg, így a presbitérium lelkészelnök távollétében a törvényes formák betartása nélkül hozta meg 75. számú határozatát, miért is jelen határozatot megsemmisíti és ez ügyben a nagykárolyi presbitériumot újabb határozat hozatalra utasítja.

47. szám. Tárgyaltatott Szaleczky Miklós érendrédi tanító felebbezése az érendrédi presbiterium 1931. április 3-án tartott gyűlésének 4. számú határozata ellen, melyben a tanítói díjlevélben foglalt terményjárandóságának túl magas értékelése ellen kifogást emel.

E tárgyban e. m. közigazgatási bíróságunk 1931. április 15-én 7. sz. a. az érendrédi egyházzal szemben marasztaló ítéletet hozott. Azonban az e. ker. közig. bíróság 1931. május 27-én feloldja s az ügyet az e. m. közgyűlés elé utalja.

Egyházmegyei közgyűlésünk Szaleczky Miklós érendrédi tanító felebbezésének részben helyt ad, s a presbitérium határozatát feloldja, s a földhaszonbér és a rozs árának méltányos megállapítása végett presbitériumot új határozathozatalra utasítja.

48. szám. Ottmayer Gyula kismajtényi tanító az ottani presbitérium előtt bemutatja 5 évi fizetési átlaga kimutatását s igazolja ezekben, hogy fizetése 25.190 Lei s kéri, hogy ez a fizetése egészítették ki az egyházkerület idevonatkozó rendelkezése alapján 35.190 leire.

Presbitérium 1931. szeptember 17-én 3. sz. határozatával nem teljesíti Ottmayer Gyula tanító kérését, amire nevezett tanító a presbitérium említett határozatát megfelebbezi.

Egyházmegyei közgyűlésünk Ottmayer Gyula kismajtényi tanító kérelmét átteszi az e. m. közigazgatási bírósághoz, mivel díjlevél kiszolgáltatásáról van szó s ez az ügy természeténél fogva az E. T. I. t.-c. 33. §. 5. pontja értelmében a közigazgatási bíróság hatáskörébe tartozik.

49. szám. Tárgyaltatott a nagykárolyi e. m. tanító egyesület kérelme, mely szerint 500 leis nyugdíjintézeti fentartói járulékot kér megállapíttatni minden tanítói állás után, már a folyó évre az egyházközségek terhére s kéri jóváhagyni azt a határozatát, hogy az érmelléki egyházmegye tanító egyesületének gyámintézetéhez csatlakozhasson.

Egyházmegyei közgyűlésünk elkötelezi az egyházközségeket, hogy minden betöltött tanítói állás után, már a folyó évre 500 leit illesszenek be pótlólag költségvetéseikbe, azonban a tanító egyesületnek az érmelléki tanító egyesület nyugdíjintézethez való csatlakozáshoz nem járul hozzá.

50. szám. Csomaközi lelkeszi lakás renoválása tárgyában egyházmegyei közgyűlésünk 29/1931. sz. határozatával utasította a csomaközi egyházat, hogy szabályszerű presbitéri határozatot csatoljon be a felveendő kölcsön törlesztésére vonatkozóan.

Mivel csomaközi presbitérium annak az utasításnak eleget nem tett,

iratokat csomaköznek pótlás végett visszaadja.

51. szám. Kaplony templomának kibővítésére és tornyának felemelésére a beterjesztett vázrajzok és költségvetés alapján engedélyt kér s ezzei kapcsolatosan beterjeszti az egyházkerület segélyosztó bizottságához 60 ezer lei építési segély iránti kérelmét.

Egyházmegyei közgyűlésünk beterjesztett vázrajz és költségvetés alapján a kaplonyi templom kibővítésére és tornyának emelésére az engedélyt megadja s kérelmét pártolólág terjeszti fel a főt. és mélt. egyházkerületi közgyűlés elé.

52. szám. Domahida banki adósságainak kifizetésére 90.000 leit óhajtott felvenni. E. m. közgyűlésünk engedélyezte. Egyházkerületi közgyűlés annak megállapítását követeli, hogy a felveendő kölcsön visszafizetésére fedezetet tud-e nyújtani. Presbitérium 1931. augusztus 12-én 33/1931. sz. szabályszerű határozatában kimondja, hogy a 90.000 lei helyett újabb felmondás folytán 120.000 leit vesz fel, fedezetül a 74 tkvi betét 1139, 1140 hrsz. a. felvett 14 kat. hold 1541 négyszögöl terület eladását veszi tervbe. 1931. szept. 27-én 37/1931. jkv. sz. szabályszerű presbiteri határozat még újabb felmondás folytán 150.000 lei felvételét mondja ki az összes tartozásainak kifizetésére. Régebbi terveik kilátástalnnokká válván, a kölcsönt az egyházkerületünk valamilyen alapjából óhajtja felvenni kellő bekebelezési jelzalog biztosíték mellett, fentírott terület eladásából remélve a visszafizetést.

Egyházmegyei közgyűlésünk a 150 ezer lei kölcsön felvételét engedélyezi és a kérvényt pártolólág terjeszti fel kerületi közgyűléshez.

53 szám. Az irinyi egyház az egyházkerületi Nyugdíjintézeti Végrehajtó Bizottsághoz fordul 106.000 lei kölcsön nyújtás végett. A kölcsön megadásához kéri egy-

házmegyei közgyűlés hozzájárulását és a kérés pártfogással való felterjesztését.

Egyházmegyei közgyűlésünk az irinyi egyház szabályosan felszerelt kérvényét a mellékelt jegyzőkönyvi kivonattal együtt pártolólággal terjeszti fel egyházkerületi közgyűléshez, a maga részéről is kérve, hogy a Nyugdijintézeti Végrehajtó Bizottság tekintve az irinyi egyház súlyos helyzetét, a kölcsönt a szokásos kikötésekkel adja meg.

54. szám. Bartus Jenő kismajtényi lelkész kéri az ottani presbitériumot, hogy díjlevele II., III. pontjaiban lévő garaspénz és fapénz járandóságát a mai viszonyoknak megfelelően értékelje át és fizesse az egyház. Presbitérium 1931. szeptember 17-én 6. sz. határozatában elárítja magától a kérdés megoldását s felhatalmazza lelkészt, hogy kérje ezt az egyházmegyei közgyűléstől, hogy ez értékelje a mai viszonyoknak megfelelően a hivatolt garaspénz és fapénznek végösszegben díjlevélben meg se is határozott pengőkrajcárjait.

Egyházmegyei közgyűlésünk, mivel a kismajtényi lelkészi díjlevél több pontja a változott viszonyokkal nagy értékbeli eltolódást mutat s nem lehet megközelítőleg sem megállapítani a lelkészi javadalmat, a lelkészi díjlevél terménybeli járandóságának értékelése végett egy lelkészi és világi tanácsbíróból álló bizottságot küld ki, hogy az E. T. I. t.-c. 115. §-ának figyelembe tartásával a kismajtényi lelkészi díjlevél kérdéses pontjait a presbitériummal együtt állapítsa meg, illetve értékelje. A bizottság kiküldésével esperes urat megbizzza.

55. szám. Királydaróci egyház presbitériuma 1931. június 28-án tartott gyűlésének 2. sz. határozatában szöbbséggel megtagadja az egyházi adó kifizetését s több

alkalommal olyan határozatokat hoz, melyek egyházi törvényeinkkel szembe helyezkednek s az egyházközség fejlődését veszélyeztetik, s károsak.

Egyházmegyei közgyűlésünk, mint-hogy az E. T. III. t.-c. 3. §-a szerint az egyházi adó kivetés a presbitériumnak nemcsak joga, de kötelessége is, a fenti presbiteri határozatot mint törvénytelen megsemmisíti. S mivel a királydaróci presbitérium a törvénynek ellenszegült s úgy gazdasági, mint valláserkölcsei téren az egyházközség jólétét fejlődését veszélyezteti, közgyűlésünk a királydaróci presbitériumot az I. t.-c. 47. §-a alapján feloszlatja és az egyházközség időközi vezetésével a géresi presbitériumot bizza meg.

56. szám. A nagykárolyi egyház beterjeszti megerősítés végett a nagykárolyi presbitérium 1929. január 6-án hozott 5/1929. sz. határozatát, mely a presbiterek kötelességének teljesítésére vonatkozik.

Egyházmegyei közgyűlés a benyújtott presbiteri határozatot örömmel veszi tudomásul és megerősíti.

57. szám. Olvastatott a szaniszlói egyház kérelme, melyben iskolájának 4 méterrel való kibővítésére engedélyt kér, mivel az iskola mai térfogata a megszapordott tankötelesek befogadására nem elég, illetve a törvényesen előírt követelményeknek nem felel meg s az állami tanfelügyelő 24 tanköteles református gyermeknek az állami iskolába való átadását követeli. A költségek fedezésére 12.000 leinek a malom alapból való felvételére engedélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlésünk a szaniszlói egyház kérelmét méltányolva, a beterjesztett és elfogadott vázrajz alapján megengedi, hogy iskoláját 4

méterrel kibővitse, illetve meghosszabbítsa. Az átalakítási munkálatok költségeinek fedezésére az iskolai célt szolgáló malom alapból 12.000 lei kölcsön felvételét engedélyezi, ugyanazonban, hogy azt egyház öt év alatt visszafizetni tartozik.

58. szám. Egyházmegyei gondnok jelenti, hogy az egyházmegye tisztviselőinek megbízatása lejárt, amennyiben egyházmegyei szabályrendeletünk értelmében a tíz éves tisztújítás van gyakorlatban. Az egyházmegye tisztviselői megbízatásaikat visszaadják az egyházközségek presbitériumainak.

Egyházmegyei közgyűlésünk az egyházmegyei gondnok bejelentését tudomásul veszi s folyó évi október 31-i határidővel az egyházmegyei tisztségekre a szavazást elrendeli s megbizzza esperes urat, hogy a szavazások beadása tárgyában intézkedjék.

59. szám. Tárgysorozat kimerítettén, elnökség megköszönve a tagok érdeklődését, Bartus Jenő kismajtényi lelkész hálaadó imájával a közgyűlés berekesztetett.

K. m. f.

Hitelesítettett Nagykárolyban, 1931. október hó 19. napján.

Göncsy Sándor
egyházmegyei lelkészi főjegyző.

Havas Gyula
esperes.

Veres Kálmán
egyházmegyei lelkészi aljegyző.

H i t e l e s i t ő k :

Kacsó Károly

Ss. Gáspár Pál

Vöröss Zoltán.

Birósági ügyek.

1. A nagykarolyi református egyházmegye bíróságának 1931. szeptember hó 29-én tartott teljes ülésében elnökség bejelenti, hogy az időszaki tanács, mint közigazgatási bíróság M. Szabó Miklós királydaróczi lelkész panaszosnak a királydaróczi egyház elleni panaszlott ügyében 1931. aug. hó 12-ik napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő.

Ítéletet :

Egyházmegyei bíróság időszaki tanácsa M. Szabó Miklós királydaróczi lelkész kérelmének teljes egészében helyt ad és az E. T. I. t.-c. 115. §-a alapján kötelezi a királydaróczi egyházközséget, hogy a lelkészi díjlevélben foglalt javadalmat f. évi szept. hó 15 napjáig lelkésznek hiánytalanul szolgáltatassa ki.

Indokok :

A lelkészi díjlevél csonkítatlan kiszolgáltatását az E. T. I. t.-c. 115 §-a szabályozza s a lelkész részére megállapított fizetést megcsonkítani, alábbszállítani nem lehet.

2. Borbély Sándor érdengelegi lelkész panasza az érdengelegi egyház ellen a lelkészi díjlevél kiszolgáltatása körül felmerült vitás ügyben.

Ítélet :

Egyházmegyei bíróság, mint rendes közigazgatási bíróság panaszos kérelmének teljes egészében helyt ad s kötelezi az érdengelegi református egyházközséget, hogy panaszos lelkésznek 1929, 1930, 1931. évre járó lelkészi

fizetésében összesen 25277—75 leit
szolgáltasson ki.

Indokok :

Magállapította bíróság, hogy az
érdengelegi egyház három évről az
ítélet rendelkező részében feltüntetett
összeggel lelkésznek tartozik. S mint-
hogy a lelkéski díjlevélben foglalt fi-
zetést az egyház köteles biztosítani,
ezért az egyházat a rendelkező rész-
ben megállapított összeg megfizetésére
kötelezni kellett.

3. Ottmayer Gyula kismajtényi kántor-tanító pana-
sza a kismajtényi református egyház ellen tanítói fizeté-
sének értékelése tárgyában.

Ítélet :

Egyházmegyei bíróság, mint ren-
des közig. bíróság kötelezi a kismaj-
tényi református egyházat, hogy a ta-
nítói fizetést az egyházkerület által
megállapított minimumig 35190 leig,
9885 leivel egészítse ki 1931 január
1-től kezdődő hatállyal.

Indokok :

Mivel kántor-tanító díjlevelének
5 évi átlagértékelése nem éri el a ke-
rület által előirt minimumot a külön-
bözetnek 9885 leinek megfizetésére
kellene kötelezni a kismajtényi egyházat.

A NAGYKÁROLYI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYÉ

1931. évi november hó 26-ik napján
Nagykárolyban tartott

**ŐSZI RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉNEK
ÉS BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK**

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA :
M. SZABÓ MIKLÓS
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Nagykárolyban, 1931. november hó 26 napján a nagykárolyi ref. egyházmegye őszi rendkívüli közgyűlésén.

Jelen voltak :

Elnökség : Havas Gyula tb. esperes, később Gönczy Sándor ujonnan választott esperes és Dr. Nagy Sándor egyházmegyei gondnok.

Jegyzők : M. Szabó Miklós lelkészi, dr. Tóth János világi főjegyzők, Veress Kálmán lelkészi, Bay Miklós világi aljegyzők.

Tanácsbírák :

Lelkésziek :

M. Szabó Miklós
Borbély Sándor
Kovács Lajos
Lovász Béla

Világiak :

Kacsó Károly
Dr. Falussy Árpád
Domahidy István
Pásztóhy Dénes

Egyházmegyei ügyész : Dr. Kölcsey Ferenc.

Az egyházak részéről :

Lelkészek :

Bere : Tárczy Géza
Börvely : Havas Gyula
Csomaköz : Horváth Pál
Dobra : Szabó István
Domahida : Szabó Lajos
Érdengeleg : Borbély Sándor
Érendréd : Gargya Géza
Érkörtlvényes : Kovács Lajos
Gencs : Vöröss Zoltán
Géres : Kiss Ferenc
Iriny : Veress Kálmán
Kaplony : Lovász Béla
Királydaróc : M. Szabó Miklós
Kismajtény : Bartus Jenő
Krasznaszentmiklós : Veress László

Világiak :

Bartha Lajos
Csáki Ferenc
Bay Miklós
— —
Kovács József
Varga Elek
— —
— —
Ifj. Joó Lajos
— —
Veress Ferenc
— —
Balog Sándor
Botos Beniamin
Szántó István

Nagykároly :	Gönczy Sándor	Dr. Dohy Albert Solymossy István
Szaniszló :	— —	Osvát Lajos

Ármos Zsigmond domahidai, Boross Ferenc börvelyi, Kádár Miklós nagykárolyi segédlelkészek.

60. szám. A XC. zsoltár eléneklése után M. Szabó Miklós egyházmegyei lelkészi főjegyző

buzgó imádságban emeli a lelkeket az egek Urához s a gyűlésre és az ezen hozott határozatokra Isten áldását kéri.

61. szám. Dr. Nagy Sándor egyházmegyei gondnok egyházmegyénk 1931. évi november hó 26. napján Nagy-károlyba összehívott közgyűlést a következő beszéddel nyitja meg :

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés !

Őszi közgyűlésünk határozatából folyólag, megejt-
vén az egyházmegyei tisztségekre a szavazás, az új tisz-
tikar beiktatás, s az ezzel összefüggő közgyűlési teen-
dők ellátása végett, elnökségünk kötelességszerűleg hívta
össze a mai rendkívüli közgyűlést.

És bár most minden pillanatát e gyűlésnek az ide-
vonatkozókra kellene fordítanunk csupán, nem tudok
mégis szó nélkül elmenni az utóbbi gyűlésünk óta fel-
merült két jelenség mellett, melyek messzire kihatóan
éreztetik hatásukat egyházunk életében, ha megvalósulnak.

Egyik, az a mind sürűbben felmerülő hír, mely ka-
tasztrófális anyagi helyzet elé állítja a kisebbségi egyhá-
zak papjait.

Ismeretes, hogy a jogfosztó kongrua intézkedéseket
némileg enyhítette az előző kormány utolsó parlamenti
ülésén. Ezt a módosítást azonban az új kormány most
megjelent 132.897—1931. számú rendelete hatályon ki-
vül helyezte, — aként rendelkezvén — egyelőre a folyó
1931. évre, — hogy a múlt évi államsegélynek 42%-a
elvonatik különböző címeken a lelkészelektől. Amennyiben
pedig az év első hónapjaira ez a levonás egészben még
nem eszközöltetett, most utólag vonják le azt a még le
nem vont különbözetet. Ugy, hogy végeredményben alig

23%-át kapják a jogosultak ez év másik felére múlt évi kongruájuknak. A mi kerületünkben természetesen ez a % még kevesebb.

A veszély imminens voltára tekintettel helyesnek vélem, hogy közgyűlésünk adjon kifejezést megdöbbenésének e rendelkezés felett, és forduljunk kerületünk elnöksége útján haladéktalanul felirattal a kormányhoz és parlamenthez, kérve, ezen existenciánkat máról-holnapra megöléssel fenyegető rendelkezés visszavonását.

A másik, a mezőgazdasági adósságok konverziója tekintetében parlament elé terjesztett törvényjavaslat.

Lehet, hogy nem abban a formában megy át a törvényjavaslat a törvényhozás retortáin, mint előterjesztve van. De még, ha módosul is, elvitázhatlan előnyöket rejt az eladósodás legalsó lejtőjére jutott gazdaközönségnek.

Ebben a vonatkozásban életbe vágóan érinti hiveinket, hiszen minden pirulás nélkül bevallhatjuk, hogy tulajdonképpen földjük hozadékából kellene megtalálni életlehetőségeiket, már pedig ma, sajnos, az általános gazdasági konjunktura nemcsak lehetetlenné teszi ezt, hanem az adósságok tengerébe sodorta.

Ha meglesz a törvényes lehetősége annak, hogy a gazdálkodók osztálya olcsó típusú amortizációs kölcsönhöz jutva, szinte kényszer konverzió útján szabadulhat terhei fojtogató karjaiból: helyes, észszerű beosztással, úgy rendezheti be gazdálkodását, hogy törleszthetve tartozását, megmenti őseitől örökölt földeit, átörökítheti azt gyermekeire s amellet megtalálja biztos mendenapi kenyerét és teljesítheti egyházával szemben fennálló kötelezettségeit.

Épen ezért e helyről is felhívom a lelkesi és tanítói kar figyelmét arra, hogy presbiteri gyűléseken s egyéb összejöveteleken ismertessék a kérdést hiveinkkel. Amint törvény lett a javaslatból, igyekezzenek azt azonnal közhírré tenni és segítségére állani a népnek a konverzió igénybe vételénél. Nehogy olyanok vegyék kezökbe e téren is a kezdeményezést, akik csak vámszedői akarnak lenni a nyomoruságnak és súlyosan megfizetett közbenjárás díjakkal vegyék ki a nép kezéből azt az előnyt, mit a javaslat ígér.

A presbitériumok szervezzék meg sociális bizottságaikat. E bizottságok, sőt az egész presbitérium, lelkész és tanítók irányítása mellett írják össze a hívek szükségletét és terjesszék illetékes helyre, testvéri szeretettel és segíteni akaró készséggel.

De ez a konverzió csak úgy lesz valóban áldást hozóan hatályos és Istennek tetsző, ha karöltve jár azzal a másik, a lelki konverzió is.

Ápoljuk, építsük ezt a mezőt a belmissió rendelkezésre álló eszközeivel. Különben mit ér, ha a gazdasági krizisből megmentettek elsüllyednek a lelki krizis ingoványaiba !

Ime, szomoru jelensége ennek az a megdöbbentő hír, hogy a dobrai egyházban a szektáskodás már is felütötte fejét. Ennek csak úgy vethetünk gátat, ha a lelkészi kar beosztva egymás között az egyházközségeket, időnként látogatást tesznek s vallásos összejövetelek keretében, a biblia tanulmányozásra hajlamos szektáskodók előtt, Szent könyvünket a Heidelbergi káté szellemében mutatják be és e szerint értelmezik előttük az egyes bibliai helyeket. Minden szektáskodás ugyanis a magukra hagyott biblia-olvasás fantazmagóriáiból ered. Vigyék el a lelkészek az áldott orvos Jézust, hitvallás tételeink értelmében a szomju lelkekhez !

Nagytiszteletű Közgyűlés !

A mai napon új tiszti kart iktat be hivatalába egyházmegyénk. Legyen jelszava annak : Istennek dicsőség, magadnak munka !

Írjuk ezt arra a zászlóra, mely a következő 10 évben van hivatva lobogni Sionunk ormán : református Egyházunkat a pokol kapui sem fogják megdönteni !

Lelkemből köszöntve az alkotó tagokat, mai gyűlésünket ezektől áthatva nyitom meg !

A megnyitó beszéd elhangzása után egyházmegyei gondnok az egyházmegyei tisztujítás alkalmából fájo szívvel mutat reá a református lelkészi kar szomoru anyagi helyzetére, mely az államsegély törvénytervezetileg célbavett leszállításával a lelkészekre és családjukra vár ; kéri egyházmegyei közgyűlést, hogy forduljon a Főtiszteletű Püspök Urhoz, illetve a Főtiszteletű és Mél-

tóságos Egyházkerületi Közgyűléshez, mint leghivatottabb szervhez, hogy a Minisztériumban mindent kövessenek el — a lehetőség szerint — lelkészeink érdekében, az államsegély tervbevett leszállítása keresztülvitelének megakadályozása céljából.

Egyszersmind azt is javasolja, hogy egyházmegyénk lelkészei tanítói és presbiterei résen legyenek, hogy amint a mezőgazdasági adósságok konverziója törvény lesz, hiveink anyagi érdekei megóvassanak.

Egyházmegyei közgyűlésünk Dr. Nagy Sándor egyházmegyei gondnok indítványát magáévá teszi s megértő készséggel mondja ki határozatilag, hogy jegyzőkönyvi kivonatban tesz felterjesztést a Főtiszteletű és Méltóságos Püspök Urhoz, illetve a Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűléshez, hogy mutassanak reá lelkészeink kétségbeejtő anyagi helyzetére, mely lelkészeink teljes anyagi romlását idézi elő, ha az államsegély leszállítása úgy válik törvénné, amint ez az illetékes Minisztériumban tervezetett.

Egyházmegyei közgyűlésünk elvárja lelkész, tanító és presbiter atyánkfiaitól, hogy a konverziós törvény megszavazása után mindent elkövetnek hiveink anyagi érdekeinek megóvása végett.

62. szám. Egyházközségek világi képviselői megbízó leveleiket lelkészi aljegyzőnél leadván, egyházmegyei közgyűlésünk 34 szavazati joggal bíró taggal megalakul.

Megállapítja közgyűlés, hogy világi képviselőt nem küldtek: Dobra, Érendred, Érkörtvélyes, Géres, Káplony egyházközségek s utasítja lelkészi főjegyzőt, hogy a világi kép-

viselőt nem küldött egyházakkal szemben az egyházmegyei szabályrendelet értelmében járjon el.

63. szám. Egyházmegyei gondnok jelenti közgyűlésnek, hogy a szept. hó 29-én tartott rendkívüli gyűlésünk 58/1931. számú határozatával elrendelt általános tisztújítás eredményekényt, a beadott szavazatok a kiküldött bizottság által f. év okt. hó 31-én felbontattak s a később tárgyalandó bizottsági jelentés szerint, annak eredményeként az egyházmegye Esperesévé nagy abszolút szavazattöbbséggel Gönczy Sándor nagykárolyi lelkész egyházmegyei főjegyző választatott meg.

Javasolja egyházmegyei gondnok, hogy választást közgyűlés eresitse meg és hívja fel Gönczy Sándor nagytiszteletű Urat az esperesi állásnak eskü tétellel leendő elfoglalására.

Egyházmegyei gondnok javaslatát közgyűlés egyhangulag elfogadja, azt határozati erőre emeli és felkéri Kacsó Károly, Gargya Géza és Szabó István közgyűlési tagokat, hogy nagytiszteletű Gönczy Sándor esperes urat szeveskedjenek meghívni az eskü letételére.

Gönczy Sándor ujonnan választott esperes a közgyűlés lelkés éljenzése közt megjelenvén Nagy Sándor egyházmegyei gondnok a következő beszéddel ödvözli:

Nagytiszteletű Esperes Ur!

Az élő fát gyökerei tartják fenn s gyökerei táplálják. A hitfelekezetek élő fák, melyeknek fentartó és tápláló gyökerei a hit és abból fakadó szeretet.

Egyházmegyénk örökké élő organizmusa, csudás érzékenységű alkotmányunk szerint, maga ujítja meg magát, a midőn tiszti karát időszakonként ujjá alakítva, biztosítja ez által az élet folytonosságát, a szervezet vérkeringésének fel frissítésével.

Uj, élettől duzzadó vértestecske teszi üdévé most organizmusunk keringését, a nagytiszteletű Esperes ur élre állítása által.

Adja a jó Isten, hogy hozzá füzött reményeink váljanak valóra.

Képességeinek kibontakozását alkalmunk volt tapasztalni az eltelt időkben. Tudása, akarat ereje, szent lelke-

sedése egyházunk és intézményeinek szolgálatába állítása terén, mindannyiunk elismerését bőségesen érdemelte ki.

Ezért, ezekért érte a kitüntető bizalom megnyilvánulása az esperesi székbe emelése által.

Őrizze meg akarat erejét.

Nagy képességeit állítsa hivatala betöltésének szolgálatába.

Táplálkozzék abból a szent hitből és izzó szeretetből, mely egyházunk élő fájának fenntartó és tápláló gyökere volt a múltban és lehet egyedül a jövőben is.

Lobogjon lelkében mindenkor magasan az a szent buzgalom és szent lelkesedés, mellyel most kezébe veszi az egyházmegye kormányát.

De ne vegye rossz néven, ha én mint korosabb elnök társa, az élet viharainak tapasztalataiból leszűrve, figyelmébe idézek néhány gondolatot.

A Krisztus egyháza, mely e földön harcot viv, megszenstelenítettik, darabokra törik és elpusztul, ha nincsenek megfelelő vezetők és szolgák.

Viszont a hatalom birtoka rózsá szinü fátyolt von a hatalmasok szeme elé, hogy ne lássák világosan azt, ami körülöttük történik. Ezért szoktak elkésni egy lépéssel, egy órával, vagy egy gondolattal.

De szent igaz az is, hogy a magában való hit, az egyéniség kialakulásának, minden jelentős szellemi alkotásnak s az erkölcsi önértéknek is feltétele.

Végül mit mond Kosuth :

Az a magyar szalmatüz, beh átkos szerepet játszott a nemzet történelmében ! Vajjon megbünhődte-e azért már a múltat s jövőt ? ! Lesz-e még ideje átvenni vérébe a nemzetek sorsát intéző örök törvények azon intelmét, hogy a fellobbanó lelkesedés hatalmasan csillogó vonásokat véshet a történelem gránitlapjára, de maradandó sikerre csak az ernyedni nem tudó kitartás vezethet.

Tudom, kedves Elnöktársam, lelked most telve ideális elgondolásokkal, izzó lelkesedéssel, nemes ambícióval, melyekkel az esperesi állást betölteni akarsz.

Ne legyen az egyik sem muló szalma láng, zsarnoki akarat, tulzott önbizalom s ne feledd soha sem a Kosuth intelméből felénk szóló örök tanulságot.

Ellenben az élő fát fentartó és tápláló gyökerek : a hit és ebből fakadó szeretet legyenek egyedüli sarkantyui hivatásod betöltésének, de ezek legyenek egyben a kitarással párosult mérséklő fékek is, melyek visszatartanak a helyes uton mindenkor.

Szeretettel köszöntöm Nagytiszteletűségedet, mint egyházmegyénk törvényesen megválasztott Esperesét és hívom fel, közgyűlésünknek a választást megerősítő határozatából folyólag a hivatali eskü letételére.

A beszéd elhangzása után Gönczy Sándor esperes az esküt leteszi, miután M. Szabó Miklós lelkészi főjegyző a lelkész egyesület és az egyházmegye nevében magasan szárnyaló beszéddel üdvözli az új vezért s kormányzására rábizza az egyházmegyét vezessen úgy mond bennünket, mi követjük a vezért s legyen Isten által felkent esperese egyházmegyénknek.

Ezután Gönczy Sándor esperes a közgyűlés lelkes éljenzése közben elfoglalja az elnöki széket s általános érdeklődés mellett megtartja alábbi esperesi székfoglaló beszédét :

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés !

A nagy összeomlás után a mi magyar református egyházi életünkben új feladatok, új életlehetőségek nyomulnak előtérbe s mi akik a történelmi események középpontjában állunk, nagy felkészültséggel és még nagyobb bátorsággal kell, hogy a jövőt tekintsük s a feltornyosuló feladatok megoldására erőnket mefeszítsük.

Az elmúlt évtized egészen új perspektívát nyitott meg előttünk, hátunk mögött a múlt a maga történelmi tradícióival, melyekre évszázadok rakták rá patinájukat, előttünk a nehéz küzdelmet ígérő jövő. S amikor a leűnt idők emlékein elmerengek, merengésemből felriaszt a könyörtelen jelen, melyben az események, zugva, rohanva váltogatják egymást s mi az új időknek új harcosai csak azt tudjuk, hogy nekünk nem lehet tünődni, nekünk nem lehet megállva pihenőt tartani, mert a rohanó jelen megállást nem ismer, minden nap újabb és újabb feladat megoldására hív, minden óra újabb kötelességeket parancsol.

Most is az események s az időnek megállást nem ismerő rohanását látom, midőn itt állok a Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés színe előtt, mint ennek a történelmi átalakuláson átment egyházmegyének megválasztott esperese s midőn a feladatok, kötelességek és nagy felelősség előttem óriási hegyekként tornyosulnak s ezekkel szemben itt látom a magam csekély erejét, akkor érzem, hogy mily nagy az a feladat, melynek megoldására gyöngé emberi erőmmel vállalkozom s nagy szükségem van arra, hogy a feladatok megoldásánál érezzem azt, hogy a hátam mögött van egyházmegyénk egyházközségeinek a bizalma, amely bizalom engem elhívott az esperesi szolgálatra s mellettem vannak az én szolgatársaim, tisztviselőtársaim, hiveink s mindenek felett mellettem van s velem van az én teremtő és gondviselő Istenem.

Az én Istenem előtt alázattal borulok le itt e helyen s ajkamról erőtelen fohász emelkedik s hálát adok az én Atyámnak az Ő véghetetlen nagy gazdagságáért és kegyelméért, mellyel engem megáldott s ajkamra veszem a nagy Kálvin jelmondatát, mely egy lángoló szív tüzsugaraiból tevődik össze: „Soli deo gloria“, „Egyedül Istené a dicsőség!“ A második szavam a köszönet szava azért a megtisztelő bizalomért, mellyel az én csekély személyemet egyházmegyénk egyházközségeinek bizalma nagy többséggel az esperesi székbe emelte. Fogadja ezért a Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei közgyűlés mély tiszteletem, őszinte hálám és köszönetem kifejezését.

A nagy társadalmi átalakuláson átmentünk s most a második évtized következik. Nagy elődöm, aki midőn a nagy megrázkódtatás egyházmegyénket derékban szakította ketté, mikor az anya testéről letépve erő, támasz, vezető nélkül maradtunk; felemelte a kettétört zászlót s reménységet és erőt nyerve Istentől, nekiindult a nagy bizonytalanságnak s összegyűjtötte a megfogyatkozott sereget s hittel élére állva letette ennek a történelmi egyházmegyének az alapkövét s keresztülvitte a szervezés, berendezkedés nagy munkáját. Az alapozás munkájában elfáradt s fiatalabb vállakat akar a teher alá állítani s én amidőn innen e helyről a második évtized küszöbéről beletekintek a jövőbe, úgy érzem, hogy a reám váró

feladat nem lesz könnyebb s még mindig csak a fundamentum lerakásának munkájánál tartunk, mert ezek az idők még gonoszabbak a megelőző időknél s amit, ha építettünk is, mindazt lerombolja a válságos időknek nyomorusága s a kenyérért vívott küzdelem élet-halál harca. De mielőtt ebbe a küzdelembe belevetném magam, szükséges, hogy a mult tapasztalata meggazdagítson s a jövőbe tekintés megbátorítson.

A mult és jelen határmesgyéjén állunk s e határon óriási válaszfal emelkedik fel, mely elválasztja a mult időt a jelentől. Én úgy érzem, hogy ott állok e nagy válaszfal előtt s hátra nem mehetek, az ekeszarvára vettem kezemet s nem tekinthetek hátra, bele kell nézni bátran, férfiasan a jövőbe, azzal a megállapítással, hogy az esperesi tisztség nem kitüntetés, nem méltóság, hanem szolgálatra való elhívás s én ebben az elhívásban Istennek az akaratát látom, aki odaállított egyházmegyénk élére őrállónak, vezérnek s tudnom kell azt, hogy az őrállótól fokozottabb éberség a vezértől nagyobb bátorság kívántatik meg s én nem akarok mást ebben a vezérségben, mint szolgálatot és pedig a Krisztus mértéke szerint, „aki közöttetek első akar lenni, legyen a ti szolgátok.“

Ha röviden össze lehet foglalni a programmot, úgy az én esperesi programmom ez. S úgy érzem, hogy ma különösen ez kell, hogy legyen meghatározója annak a lelkipásztori munkának, mely reánk bízott.

Ennek a programmnak kettős iránya van : az egyik a lelki élet a másik az egyházkormányzat terén kifejtett szolgálat. Az első nehezebb, mert először az szükséges, hogy az az indulat legyen bennem, mint volt a Jézus Krisztusban. Ezt pedig a mi gyarlóságunk megakadályozza. A lelki életet ma úgy látom, mint egy széles mezőt, melyen mi lelkipásztorok, mint munkások járunk-kelelünk s itt is ott is egy nagy darab töretlen ugar, parlagon hever sok-sok ezer hektár, csak a gyűlöletnek, irigységnek, közönynek és hitetlenségnek töviseit termi. Nekünk ennek az ugarnak a feltörésére kell az erőt összefogni s az ekevasakat ki kell élezni, hogy mélyen belevágjon az emberi szivek szántóföldjébe. A belmissziói munkát intenzíven fel kell karolni, mert anyaszentegyhá-

zunk megújodását elsősorban a lelkiekben kell várunk és remélnünk.

Ma már nem elég nekünk csak prédikálni, a templomi szószékről le kell szállani s odamenni hiveink közé, odavinni az igét a szomjazó lelkeknek az evangélizáló munka által. A belmissziói alakulatok a gyermekek között a vasárnapi iskola, az ifjuság között a bibliakörök s a felnőttek bibliaköre, valamint a nőszövetség mind alkalmas munkatér arra, hogy hiveinket lélekszerint nyerjük meg az anyaszentegyházért való munkára.

És most elsősorban tihozzátok fordulok lelkész-testvéreim, szolgatársaim! Tudjátok azt, hogy a mi pályánk sohasem volt rózsás, könnyen szerezni ezen babérokat nem lehet. S az olcsó népszerűségnek nincs értéke, komoly odaadó lelkipásztori munka hozhatja meg csak az eredményt. Mi nem embereknek, hanem Istennek akarunk szolgálni s a lelkek között végzett munkának Isten dicsőségét kell hirdetni. Nekünk mindennap eszünkbe kell venni megváltónk szavát: „Az én igám gyönyörűsége és az én terhem könnyű.“ Őh pedig az emberi megítélés szerint milyen nehéz ez az iga, milyen elviselhetetlen ez a teher, sokszor panaszkodunk, lázadozunk, zúgolódunk ellene, megállunk egyedül a meredek szirten s kémkedő szemmel tekintünk az előttünk tátongó mélységbe, ez a tátongó mélység a mi jövőnk, amely elnyeléssel fenyeget, mert úgy látjuk, hogy segítségünk nincsen. Igen sokszor azok, akiknek munkatársaknak kellene lenni, nincsenek mellettünk, sőt ellenünk s nem értik meg azt a munkát, amelynek végzésére nekünk magunkat oda kell álldozni. Ez azonban nem szabad hogy bennünket megtántoritson, vagy elkedvetlenítsen, mert nekünk nem magunkért, hanem a Krisztusért, nem a mi ügyünkért, hanem az anyaszentegyház ügyéért kell munkálkodnunk.

Amikor látom ezen a munkamezőn forgolódni az én lelkésztestvéreimet, egy kép jelenik meg előttem. A kálvinista lelkipásztor kopott ruhában kézenfogva vezet egy gyermeket, játszi, pajzán örömeit figyelemmel kíséri s azt a maga szeretetével megédesíti; erősen fogja kezét, mikor a gyermek ifjává serdül s az utvesztőknél kellő szigorral mellette áll s nem engedi, hogy az ifjút a világ kísértése elcsábítsa. Mellette megy, amikor az élet

delelőjéhez ért, tanácsol, bátorít, vigasztal s megfogja az agg reszkető kezét s hitét mindvégig megtartva szinte kézenfogva vezeti egészen a sirig, míg nem üdvösségre érkezik.

Lelkésztestvéreim, ilyen vezetőknek kell nekünk lenni hiveink között, hogy meghallhassuk a mi mennyei Atyánk helybenhagyó szózatát, „jól vagyon jó és hü szolgám kevesen voltál hiv, többre bizlak ezután . . .“

A szolgálat másik iránya az egyházkormányzat. A mi gyülekezeti életünknek van egy sarkalatos elve: „mindenek szépen és ékesen menjenek.“ Elöttem ez a célkitűzés áll s ezt akarom megvalósítani, erre a szolgálatra hívom lelkész és tanítótestvéreimet, valamint anyaszentegyházunk hivatalosait egyaránt. Ezt a munkát és szolgálatot, melynek ilyen meghatározott célkitűzése van, csak a szeretet fegyverével lehet felvenni s megvalósítani. Rend, igazság és megértés legyen jelszavunk s a rendet ne a törvény szigora fegyelmezze, hanem a kötelességérzet. Mindenki érezze azt, hogy egy nagy szent cél szolgálatában áll, mert anyaszentegyházunk ügyét csak pontos lelkiismeretes munkával tudjuk előbbvinni.

Ne gondoljuk azt, hogy talán a nehezebben túl vagyunk, a reánk szakadó válságos idők minden életerőnket igénybe veszik. Egyházi életünk külső berendezkedésének kötelékei meglazultak s amíg a lelki élet terén a fokozott evangéliumi munka, úgy az egyház kormányzásában pedig a lelkiismeretes kötelességteljesítése viszik előbbre egyházunk, egyházmegyénk életét s adják meg a béke és rend alapfeltételeit. Ennek a munkálását szigorú mértékkel kívánom végezni, elsősorban magam, mint aki a szolgálatban első, de ugyanezt fogom megkivánni szolga és munkatársaimtól egyaránt.

Mint bíró mindig az igazság mértéke alatt állok s előttem döntő a törvény és a lelkiismeret szava. Mindenféle törvényellenességgel szembeállok, de különösen igyekszem megőrizni a lelkészválasztások tisztaságát s minden ezen a mezőn felburjánzott gázt és dudvát könyörtelenül kifogok tépni, hogy ezáltal is megvédessék anyaszentegyházunk értéke, a lelkeszi állás tekintélye s bizom abban, hogy ebben a munkámban segítségemre lesznek mindazok, akiket az isteni gondviselés mellém munkatársakul

elhívott, így a válságos időközben az Istenben vetett hit és bizalom átsegít bennünket. Ennek megvalósításához elsősorban Isten segédelmére, de erős összefogásra van szükség, mely biztosít és megment bennünket a pusztulástól.

Istenben vetett hittel, nem a magam erejével, hanem egyházmegyénk alkotó tagjaival, hivatásaink összességével induljunk munkára.

És most elnöktársamhoz az egyházmegyei gondnok Urhoz fordulok, hogy megköszönjem az előlegezett bizalmat Nagyságodnak, aki engem a fiatalabbat eddig is olyan kedves, meleg szeretettel vett körül s ígéretet tesz, hogy ebben a megértésben és szeretetben óhajtok továbbra is munkálkodni egyházmegyénk javára.

Igy kéz kézbevéve, váll vállhoz vetve bizalomban, megértésben és szeretetben összefogva, Isten nevében előre! S akkor Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés, joggal, de bizó hittel kérdezhetjük: „Ha Isten velünk kicsoda ellenünk!!??“

Közgyűlés a mindvégig nagy figyelemmel hallgatott esperesi székfoglaló beszédet lelkes éljenzéssel fogadta s általános üdvözlések között ifjú esperesét meleg szeretettel és lelkesedéssel köszönti s munkájára Isten minden áldását kéri.

64. szám. Egyházmegyei gondnok előterjeszti, hogy Havas Gyula volt esperest érdemeire való tekintettel, valamint Sz. Gáspár Pál volt tanácsbíró szintén érdemeire tekintettel örökös tb. esperessé, illetve az utóbbit tb. tanácsbíróvá és egyházmegyei taggá válassza meg közgyűlés.

Egyházmegyei közgyűlésünk gondnok ur indítványát egyhangulag elfogadja Havas Gyula volt esperest örökös tb. esperesnek, Sz. Gáspár Pált pedig tb. tanácsbírónak és örökös egyházmegyei tagnak nyilvánítja.

65. szám. Dr. Nagy Sándor gondnok ismerteti az 1931. október hó 31-én tartott szavazatbontó bizottság jegyzőkönyvét.

Megállapítja bizottság, hogy beérkezett 17 egyházközségből az esperesi állásra 18 érvényes szavazat, mely-

ből Gönczy Sándor nagykárolyi lelkész, e. m. főjegyző 15, M. Szabó Miklós királydaróci lelkész e. m. tanácsbíró 2, Havas Gyula börvelyi lelkész, esperes 1 szavazatot nyert.

Az egyházmegyei gondnoki állásra beadatott 17 egyházközségből 18 érvényes szavazat Dr. Nagy Sándor e. m. gondnokra.

Az egyházmegyei lelkészi főjegyzői állásra beadatott 17 egyházközségből 18 érvényes szavazat, melyből M. Szabó Miklós királydaróci lelkész, e. m. tanácsbíró 16, Gönczy Sándor nagykárolyi lelkész e. m. főjegyző 2 szavazatot nyert. Világi főjegyzői állásra beadatott 17 egyházközségből 18 érvényes szavazat, ebből Dr. Tóth János 17 érvényes szavazatot nyert; Csomaköz, mivel ismeretlen egyénre Dr. Nagy Jánosra adta szavazatát, bizottság Csomaköznek, a világi főjegyzői állásra beadott szavazatát érvénytelenítette. Lelkészi és világi aljegyzői állásra beadatott 18 érvényes szavazat, melyből Veress Kálmán irinyi lelkész a lelkészi aljegyzői állásra 15, Vöröss Zoltán gencsi lelkész 3 szavazatot nyert; a világi aljegyzői állásra Bay Miklós csomaközi földbirtokos 17, Dr. Dohy Albert 1 szavazatot kapott. Az egyházmegyei, lelkészi és világi tanácsbírói állásra 17 egyházközségből beadatott 18 érvényes szavazat; ebből a lelkészi tanácsbírói állásnál M. Szabó Miklós királydaróci 15, Borbély Sándor dengelegi 14, Kovács Lajos érkörtvélyesi 12, Lovász Béla kaplonyi, 11, Gargya Géza érendrédi 9, Tarczay Géza berei 4, Havas Gyula börvelyi 3, Gönczy Sándor nagykárolyi és Szabo István dobrai lelkész 2-2 szavazatot nyert; a világi tanácsbírói tisztségnél Kacsó Károly ny. műszaki főtanácsos, Dr. Falussy Árpád ny. főispán 18-18, Domahidy István domahidai földbirtokos 16, Pásztóhy Dénes ny. v. főellenőr 12, Sz. Gáspár Pál ny. árvaszéki elnök és Bay Miklós ny. főszolgabíró 3-3, Dr. Bodoky Zoltán v. járásbíró és Dr. Tóth János v. kir. ügyész 1-1 szavazatot nyertek.

Felbontott érvényes szavazatok összeszámlálása alapján törvényesen megválasztottak: esperesnek: Gönczy Sándor 15 szavazattal abszolút többséggel; egyházmegyei gondnoknak Dr. Nagy Sándor 18 szavazattal egyhangulag; lelkészi főjegyzőnek. M. Szabó Miklós 16

szavazattal : lelkészi aljegyzőnek. Veress Kálmán 15 szavazattal ; világi főjegyzőnek. Dr. Tóth János 17, világi aljegyzőnek. Bay Miklós 17 szavazattal abszolút többséggel. Egyházmegyei lelkészi tanácsbíróknak : M. Szabó Miklós 15, Borbély Sándor 14, Kovács Lajos 12, Lovász Béla 11, szavazattal ; világi tanácsbíróknak, Kacsó Károly 18, Dr. Falussy Árpád 18, Domahidy István 16, Pásztóhy Dénes 12, szavazattal, mindannyian abszolút többséggel.

Egyházmegyei közgyűlésünk a szavazás eredményét tudomásul veszi és a megválasztott tisztviselőket u. m. : Gönczy Sándor esperest, Dr. Nagy Sándor egyházmegyei gondnokot, M. Szabó Miklós lelkészi főjegyzőt, Veress Kálmán lelkészi aljegyzőt, Dr. Tóth János világi főjegyzőt, Bay Miklós világi aljegyzőt, M. Szabó Miklós, Borbély Sándor, Kovács Lajos, Lovász Béla, lelkészi tanácsbírókat, Kacsó Károly, Dr. Falussy Árpád, Domahidy István, Pásztóhy Dénes világi tanácsbírókat állásukban megerősíti. Az ujonnan választott tisztviselők : M. Szabó Miklós, Kovács Lajos, Lovász Béla, Pásztóhy Dénes, Bay Miklós az esküt leteszik, amely után Gönczy Sándor esperes üdvözli őket az egyházmegye nevében s munkájukra Isten gazdag áldását kéri. Az esküt tett tisztviselők nevében M. Szabó Miklós lelkészi főjegyző válaszolt s a megválasztottak szolgálati készségét felajánlja.

66. szám. Tárgyaltatott az egyházmegyei ügyészi állás betöltése.

Egyházmegyei közgyűlésünk egyhangu lelkesedéssel Dr. Kölcsey Ferenczet választja meg egyházmegyei ügyésznek.

67. szám. Tárgyaltatott az egyházmegyei pénztárnoki állás betöltése.

Egyházmegyei közgyűlésünk egyházmegyei pénztárnoknak egyhangulag Kovács Lajos érkörtvélyesi lelkészt választja meg.

68. szám. Tárgyaltatott az egyházmegyei számvevőszék megalakítása.

Egyházmegyei közgyűlésünk a számvevőszék elnökévé Borbély Sándor érdengelegi lelkészt, tagokká pedig Szabó István dobrai lelkészt és Pásztóhy Dénes tanácsbirót választja meg.

69. szám. Egyházmegyei közgyűlésünk megalakítja a tanügyi bizottságot s ezzel kapcsolatban megválasztja a körü látogatókat is,

a) tanügyi bizottsági elnöknek: Tárczy Géza berei lelkészt, tagoknak: Lovász Béla kaplonyi lelkészt mint előadót és Domahidy István világi tanácsbirót

b) körü látogatóknak :

I. körben (nagykárolyi) Vöröss Zoltán gencsi lelkészt és Dancs Sándor gencsi tanítót.

II. körben (szaniszlói) Kiss Ferenc géresi lelkészt és Ottmayer Gyula tanítót.

III. körben (dobrai) Bartus Jenő kismajtényi lelkészt és Radványi Mihály érkörtvélyesi tanítót választja meg.

70. szám. Az egyházmegyei építettő bizottság tagjaiul megválasztatnak :

Elnök : Kacsó Károly egyházmegyei világi tanácsbiró. Tagok : Lovász Béla lelkészi és Pásztóhy Dénes világi tanácsbirák.

71. szám. Egyházmegyei közalapi bizottság tagjaiul megválasztatnak :

Elnök : esperes, tagok : Kovács Lajos, Gargya Géza, Bay Miklós.

72. szám. Egyházmegyei nyugdíjbizottság megalakítatik 5 évre a következő tagokból :

Elnök : esperes, tagok : M. Szabó Miklós, Veress László, Dr. Fulussy Árpád, Dr. Tóth János.

73. szám. Egyházmegyei belmissiói és sociális bizottság megalakítatik 3 évre a következő tagokból :

Elnök : esperes, előadó : Gargya Géza érendrédi lelkész, tagok : Tártsy Géza berei, Vöröss Zoltán gencsi és Bartus Jenő kismajtényi lelkészek. Ottmayer Gyula kismajtényi, Bartha István börvelyi és Dancs Sándor gencsi tanítók. Ifj. Joó Lajos gencsi, Szabó Zoltán nagykárolyi, Kovács Gyula érkörtvélyesi egyáztagok.

74. szám. Egyházmegyei közgyűlésünk egyházmegyei levél és könyvtárosnak

Vöröss Zoltán gencsi lelkészt választja meg.

75. szám. Egyházkerületi képviselőknek megválasztatnak :

M. Szabó Miklós lelkészi, Dr. Fulussy Árpád világi tanácsbírók 1 évi időtartamra.

76. szám. Egyházmegyei szabályrendelet kidolgozására egyházmegyei közgyűlésünk az alábbi bizottságot küldi ki.

Elnökség : esperes, egyházmegyei gondnok, M. Szabó Miklós, Dr. Fulussy Árpád és Dr. Kölcsey Ferenc közgyűlési tagokat.

77. szám. Tárgyaltatott egyházmegyei tanító képviselők választására szavazat elrendelése.

Egyházmegyei közgyűlésünk két tanító képviselő választására a szavazást 1932. július 1-iki határidővel elrendeli és felkéri az esperes urat, hogy a szavazás megejtése tárgyában intézkedjék.

78. szám. Tárgyaltatott a szaniszlói lelkészi díjlevél módosítása. Szaniszlói presbitérium beterjeszti a lelkészi díjlevél módosítása tárgyában hozott 1931. évi szeptember hó 18-án tartott presbitéri gyűlésének 3. sz. határozatát, melyben az 1892. év jun. hó 10 napján megállapított lelkészi díjlevél 1. 2. pontjaiba foglalt kalászos terménybeli járandóságot, annak megfelelő szemes terménnyé változtatja át s a 7. pontnál eszközölt módosítást a most gyakorlatban levő jogszokás és az 1894. évi június hó 13. napján tartott presbitéri gyűlés 5. sz. határozatával igazolja. Ugyancsak beterjeszti az 1931. évi október hó 22-én tartott presbitéri gyűlésének 2. sz. határozatát, melyben a fent hivatolt presbitéri határozat alapján kiállított, illetve módosított lelkészi díjlevél 6. pontja alatt felvett 35 kat. hold és 1302 négyszögöl lelkészi földjavadalom helyett a beterjesztett igazoló okmányok értelmében 37. kat. hold és 742. négyszögöl lelkészi földjavadalmat állapít meg.

Egyházmegyei közgyűlésünk a szaniszlói lelkészi díjlevelet a beterjesztett szabályszerű presbitéri határozatok és csatolt okmányok alapján az eszközölt módosítással — mivel az 1892. évi június hó 10. napján megállapított lelkészi díjlevél 1. 2. 7. pontjainak módosításával az E. T. I. t.-c. 115 §-ának rendelkezése nem sértetett meg — megerősíti s kimondja, hogy az üresedésben levő szaniszlói lelkészi állás esetleges pályázati hirdetése már a módosított díjlevél közzétételével is történjék, azzal a meg-

jegyzéssel, hogy az egyházkerületi közgyűlés megerősítése esetén ez a díjlevél válik jogerőssé.

Jelen határozatot s a hozzá tartozó díjleveleket megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

79. szám. A kismajtényi lelkészi díjlevél terménybeli járandóságának értékelésére kiküldött bizottság egyházmegyei közgyűlésünknek elvégzett munkájáról jelentést tesz.

Mivel a kismajtényi lelkészi díjlevél ügye a bíróság hatáskörébe tartozik egyházmegyei közgyűlésünk a kismajtényi lelkészi díjlevél ügyét az egyházmegyei közigazgatási bírósághoz áttenni rendeli.

80. szám. Tárgyaltatott a királydaróci lelkész azon kérése, hogy az egyházmegyei közgyűlés 55/1931. sz. határozata változtattassék meg, illetve mentse fel az egyházmegyei közgyűlés a géresi egyház presbitériumát a felügyelet alól és helyezze vissza a királydaróci presbitérium régi tagjait presbiteri tisztükbe.

Egyházmegyei közgyűlésünk 55/1931. sz. határozatát hatályon kívül helyezi. A géresi egyház presbitériumát a felügyelet alól felmenti s a királydaróci egyház presbitériumának régi tagjait presbiteri tisztükbe visszahelyezi, azok kivételével, kik ellen fegyelmi eljárás rendeltetett el s ezekkel szemben az eljárás lefolytatása végett az iratokat a fegyelmi bírósághoz áttenni rendeli.

81. szám. A nagykarolyi református egyház presbitériuma f. év november hó 17. napján tartott gyűlésének 120/1931. sz. határozatával a paróchia építési alapból 30.000 lei kölcsön felvételét határozta el, úgy, hogy ezt a kölcsön összeget 1932. év szeptember hó 1. napjáig megfelelő kamataival együtt az alapnak visszafizeti.

A beterjesztett presbiteri határozat alapján a nagy-károlyi egyházközség presbitériuma kéri egyházmegyei közgyűlésünk jóváhagyását az ideiglenes kölcsön felvételére vonatkozólag.

Egyházmegyei közgyűlésünk a szabályszerűen hozott presbiteri határozatot jóváhagyja s a kölcsön felvételét a presbiteri határozatban megállapított feltételek mellett engedélyezi.

82. szám. A nagykárolyi református egyházközség presbiteriuma beterjeszti f. év november hó 17-én hozott 121/1931. sz. presbiteri határozatát, az egyházközségi bíróság megalakítása tárgyában.

Egyházmegyei közgyűlésünk, mint-hogy a beterjesztett presbiteri határozat alapján az egyházközségi bíróság az E. T. V. t. c. I. 5. §. rendelkezése szerint választatott meg, presbiteri határozatot megerősíti.

83. szám. A csomaközi ref. egyház beterjeszti a közte és a csomaközi tejszövetkezet között létrejött haszonbéri szerződést 2 példányban egyházmegyei megerősítés végett.

Egyházmegyei közgyűlésünk a csomaközi egyház beterjesztett haszonbérszerződését, tekintettel arra, hogy az egyház presbitériuma a maga határozatát az E. T. által előirt törvényes formák között hozta meg a szerződés az egyházra nézve előnyös — jóváhagyja és megerősíti.

84. szám. Dr. Nagy Sándor egyházmegyei gondnok ur indítványozza, hogy rendkívüli közgyűlésünk e mostani tisztujítás alkalmából jegyzőkönyvileg fejezze ki ragaszkodását és tiszteletét a főtiszteletű és méltóságos Püspök Ur iránt.

Egyházmegyei közgyűlésünk tisz-tikara beiktatása alkalmából nagy lel-

kesedéssel teszi magáévá a gondnok ur fenti indítványát s mikor jegyzőkönyvileg is klfelyezésre juttatja ; Sulyok István főtiszteletű püspök urához való ragaszkodását ; egyben főtiszteletű és méltóságos püspök ur életére, munkásságára Isten gazdag áldását esedezi.

85. szám. Egyházmegyei közgyűlésünk jelen jegyzőkönyvének hitelesítésére kiküldi

Lovász Béla, Vöröss Zoltán, és Kacsó Károly közgyűlési tagokat.

86. szám. Tárgysorozat kimerítettvén

esperes hálaadó imádsága után, az elnökség megköszönve a tagok érdeklődését a gyűlést berekeszti.

K. m. f.

Hitelesített Nagykarolyban 1933. február 13.

Veress Kálmán
lelkészi aljegyző.

Göncsy Sándor
esperes.

Bay Miklós
világi aljegyző.

H i t e l e s i t ő k :

Kacsó Károly
e. m. tanácsbíró.

Lováss Béla
e. m. tanácsbíró.

Vöröss Zoltán

Birósági ügyek.

1. Bartus Jenő kismajtényi lelkésznek a kismajtényi egyház elleni panaszja lelkészi díjlevelében biztosított termény járandóságának ki nem szolgáltatása tárgyában.

Ítélet :

Egyházmegyei bíróság, mint köz-igazgatási rendes bíróság kötelezi a kismajtényi egyházat, hogy a lelkészi díjlevelél 2. pontjában foglalt 24 pengő krajcár a felek megállapítása szerint a mindenkori értékben, jelenleg 16 leuban fizetessék.

Fapénznél a pengő krajcárok a mindenkori értékben fizetendők.

Lelkész a fapénzből az ítélet rendelkező részében foglalt átszámítás szerint ma 428 leit tanítónak tartozik fizetni.

Egyház a lelkész által saját pénzen vásárolt 5 öl tűzifát 20 km.-en belüli körzetből és a községi erdőből köteles hazaszállítani.

16 legeltetési jog a lelkész járandósága, ennek állami községi és ártér adóját egyház köteles fizetni.

A régi paróchiális épület helye cca 1222 □-öl lelkészt nem illeti.

A díjlevelél többi pontjaira vonatkozó s lelkész és presbitérium között létrejött és jegyzőkönyvbe foglalt megállapodást egyházmegyei bíróság tudomásul veszi.

Indokok :

A pengő krajcár régi pénzegység helyett a mai nap forgalomban levő pénzegységet kellett beállítani.

A legeltetési jog az urbéres elkülönítés alkalmával a belhivatalnokok földjárandósága után lett kiszakítva s mint ilyen a lelkészt megilleti.

A régi paróchiális telek helyett újat kapott s kettőt nem használhat.

A fa beszállítást illetőleg az ítélet rendelkező részében foglalt intézkedést tartotta helyt állónak.

A díjlevél többi pontját, mint nem vitás pontokat ítélet jogerejével kellett felruházni.

2. Gál Mihály, Szabó Márton és Bede Mihály királydaróci presbiterek ellen hivatalból elrendelt fegyelmi ügy.

Végzés :

Egyházmegyei bíróság, mint rendes fegyelmi bíróság, Gál Mihály, Szabó Márton, Bede Mihály presbitereket azonnali hatállyal felfüggeszti s ellenük az E. T. V. t. c. 42. §. b. pontja alapján a fegyelmi eljárást elrendeli.

Indokok :

Mivel az eddig beérkezett bizonyítékoknál megállapítható volt fegyelmi vétségük, mely az E. T. V. t. c. 34. §. 1, 2, 3, 4, 7. pontokba ütköző fegyelmi vétséget képez s viselkedésük az egyház békéjét veszélyezteti, ezért őket presbiteri állásukból az V. t. c. 132. §. b. pontja értelmében felfüggeszteni kellett.

TÁRGYMUTATÓ.

(1931. április hó 15—16.)

I.

SZÁM		OLDAL
1.	Közgyűlés megnyitása	4
2.	Dr. Falussy Árpád vil. tan.-bíró jubileuma	7
3.	Megalakulás (G. S.)	7
4.	Esperesi jelentés (V. K.)	8
5.	Szavazatbontó bizottság jelenése (G. S.)	9
6.	Megválasztott tisztviselők eskütétele (G. S.)	9
7.	Egyházmegyei nőszövetségi tagozat megalakulása (G.S.)	10
8.	Számvevőszéki jelentés (B. S.)	10
9.	Belmissziói jelentés (G. S.)	16
10.	Lelkészegyesület határozata (M. Sz. M.)	33
11.	Egyházmegye kibővítése (O. Gy.)	33
12.	Egyházmegyénket érdeklő egyh. ker. határozatok (G. S.)	35
13.	Időszaki tanács megalakítása (G. S.)	36
14.	Csomaközi missziói központ ügye (G. S.)	37
15.	Kiss Pál segélykérése (K. L.)	38
16.	Királydaróci egyház kölcsöne (K. L.)	38
17.	Királydaróc kérelme tak. magt. kamatának felhasználása iránt (K. L.)	38
18.	Királydaróc egyh. adótörlése (K. L.)	38
19.	Királydaróc iskolai pere (K. L.)	39
20.	Királydaróci kántor drágasági pótléka (K. L.)	39
21.	Királydaróci temető terület kiszakítása (K. L.)	39
22.	Domahida kölcsöne (B. S.)	39
23.	Berei adókulcs (B. S.)	40
24.	Érendrédi új adókulcs (V. K.)	40
25.	Börvelyi új adókulcs (B. S.)	40
26.	Érendrédi telekvásárlás (G. S.)	40
27.	Nagykárolyi temetői házhelyeladás (V. K.)	41
28.	Érendrédi segélykérelme (B. S.)	41
29.	Csomaközi egyház kérelme (V. K.)	42
30.	Börvely alapjainak kölcsönvétele (V. K.)	42
31.	Nagykárolyi tanítónők véglegesítése (O. Gy.)	42
32.	Dobrai tanítói díjlevelek (O. Gy.)	43
33.	Dobrai egyházi énekkar alapszabályainak megerősítése (B. S.)	43
34.	Kismajtényi iskola kibővítése (K. K.)	44
35.	Közgyűlés bezárása	44

BIRÓSÁGI ÜGYEK :

1. Gönczy Sándor önmaga és Dohy Albert, Csata Gerzón, Veres Sándor és társai elleni fegyelmi ügy (B. S.) . . . . . I.
2. Pálfi István fegyelmi ügye (M. Sz. M.) . . . . . I.

SZÁM		OLDAL
3.	Fórisné Thamássy Erzsébet c/a dobrai egyház kb. (M. Sz. M.)	I.
4.	Budai Lajos c/a kaplonyi egyház kb. (G. S.)	II.
5.	M. Szabó Miklós c/a királydaróci egyház kb. (G. S.)	II.
6.	Szaleczky Miklós c/a érendrédi egyház kb. (G. S.)	III.
7.	Sz. Gáspár Pál egyh.-adó felebbezése (B. S.)	III.

II.

(1931. szept. 29)

36.	Közgyűlés megnyitása	54
37.	D. Dr. Baltazar Dezső püspök üdvözlése (G. S.)	58
38.	Megalakulás (G. S.)	59
39.	Egyházmegyénket érdeklő egyh. ker. határozatok (K. L.)	59
40.	Számvevőszék jelentése (B. S.)	60
41.	Özv. Bodoky Gyuláné felebbezése (G. S.)	61
42.	Tóth Elek felebbezése (Dr. T. J.)	61
43.	Csata Gerzon felebbezése (Dr. T. J.)	61
44.	Illés Lajos és társai felebbezése (Dr. T. J.)	62
45.	Török István felebbezése (Dr. T. J.)	63
46.	Gönczy Sándor nagykárolyi lelkész felebbezése (Dr. T. J.)	63
47.	Szaleszky Miklós érendrédi tanító felebbezése (G. S.)	64
48.	Ottmayer Gyula kismajtényi tanító fizetés ügye	65
49.	Nagykárolyi e. m. tanítóegyesület felterjesztése (L. B.)	65
50.	Csomaközi lelkészi lakás renoválása (G. S.)	65
51.	Kaplonyi egyház kérelme (G. S.)	66
52.	Domahidai egyház kölcsöne (B. S.)	66
53.	Irinyi egyház kölcsöne	66
54.	Kismajtényi lelkészi díjlevél ügy rendezése (M. Sz. M.)	67
55.	Királydaróci törvénytelen presb. határozat (G. S.)	67
56.	Nagykárolyi presb. egyház fegyelmi határozata (S.)	68
57.	Szaniszlói iskola kibővítése	68
58.	Általános tisztujtás tárgyában intézkedés	69
59.	Közgyűlés bezárása	69

BIRÓSÁGI ÜGYEK :

1.	M. Szabó Miklós c/a királydaróci egyház kb. (B. S.)	I.
2.	Borbély Sándor c/a érdengelegi egyház kb. (G. S.)	I.
3.	Ottmayer Gyula c/a kismajtényi egyház kb. (G. S.)	II.

III.

(1931. november hó 26)

60.	Ének, ima	74
61.	Egyházmegyei közgyűlés megnyitása	74
62.	Megalakulás	77
63.	Gönczy Sándor esperes beiktatása, eskütétele, székfoglaló beszéde	78

SZÁM		OLDAL
64.	Havas Gyula tb. esperesnek, Sz. Gáspár Pál tb. tanácsbírónak választatik	85
65.	Szavazatbontó bizottság jelentése	85
66.	Egyházmegyei ügyész választása	87
67.	Egyházmegyei pénztáros választása	88
68.	Számvevőszék megalakítása	88
69.	Tanügyi bizottság megalakítása	88
70.	Építettő bizottság megalakítása	88
71.	Közalapi bizottság választása	89
72.	Nyugdíjbizottság választása	89
73.	Belmissziói és szociális bizottság megalakítása	89
74.	Egyházmegyei levél és könyvtáros választása	89
75.	Egyházkerületi képviselők választása	89
76.	Egyházmegyei szabályrendelet kidolgozása	89
77.	Egyházmegyei tanítóképviselek választása iránt intézkedés	90
78.	Szaniszlói lelkészi díjlevél	90
79.	Kismajtényi lelkészi díjlevél	90
80.	Királydaráci presbiterium ügye	91
81.	Nagykárolyi egyház kölcsöne	91
82.	Nagykárolyi egyházközségi bíróság megalakítása	92
83.	Csomaközi egyház szerződése	92
84.	Sulyok István püspök üdvözlése	92
85.	Jegyzőkönyv hitelesítő bizottság kiküldése	93
86.	Közgyűlés bezárása	93

BIRÓSÁGI ÜGYEK :

1.	Bartus Jenő fizetés ügye (Dr. T. J.)	95
2.	Gál Mihály, Szabó Márton, Bede Mihály fegyelmi ügye (B. S)	96

